

J.

Relatio de Vsa romae admodum J. Magij fuis fam. debito.
Zia. Anno dñj. 1535.

Deus ab initio constituit hominem et reliquit eum in manu consilij sui eccly. 25. //

qñ de auctore et auctore illius libri eccly inter multos dubitatu est neq
desunt ad huc q̄ ambigant, nō erit abre de hoc ipō pauca p̄feri, ne d̄s f̄s
na disputatio na lubrico loco immixta nutare videat. Antea libros iji canonicos h̄
ca sap̄s et ecclesiasticos ab hebreis nō recipiūt auctore hebreo. in p̄logo galentis et
in p̄logo ad theodorū et in matium q̄ et de ecclesiasticis dicit nūq̄ recipi hebreū
sed grecū solum. // hac rōne aliqui dubitabunt q̄ in ecclesia an deberent re-
cipi inter canonicas scrip̄s, sed hoc auctores veterissimi usi sunt testimo illorū
tamq̄ p̄phetiarū librorū ut Egesippus, Irenaeus, Tertullianus, Anacleus, Euse-
bius, Alexander successor Anaclei, demens Alexandrinus primus Joann̄ Evangel-
origens, ciprianus, Ambrosius, aug. damascenus, Eusebius lib. 4. dicit hōs
antiquorū p̄m̄ illorū librorū auctōs. Vssos tamq̄ p̄phetiarū, et aug. 17. civita.
c. 20. cap. dicit eē p̄phetias, et damascenus lib. 4. c. 18. et tandem in cōcilio
cartaginensi. 3. cui p̄fuit aug. c. 47. dicit p̄lati ut p̄ter scrip̄s canonicas in
hic in ecclesia legat̄ sub noīe diuinae scrip̄s, sunt aut̄ canonicas scrip̄s generis
salomonis libri. 5. h̄c a p̄m̄ legenda suscepimus sub noīe diuinae scrip̄s
h̄c in cōcilio v̄x de p̄s sapias et ecclesiasticas rep̄m̄ inter sacras scrip̄s salo-
monis alias nō eim̄ nisi tres. // De auctoribz illorū librorū q̄ nō oīro
constat inter auctores, sed hoc salte constat nō eē editos a salomone, cō-
tinere t̄i semias salomonis suatas vel in diuersis q̄ libris salomonis sp̄e,
sim, quē multa cōstat scripsisse q̄ ad nos nō p̄ueniūt, vel in memoria hoīū
Ideo Egesippus, Irenaeus, Tertullianus, ciprianus, Eusebius citant librum sub noīe
salomonis, de ecclesiasticis salte cōuenit auctore fuisse Jesum p̄m̄ sirac
sed Jesum filium sirac ex hebreo quēdā fuisse, vel p̄m̄ nouū fuisse uia
ep̄i Theodori Euzep̄i 5200. annis ante natiuit̄m̄ dñi sub Simone mag-
no pontifice oīe filio. // desap̄ia nō ita cōuenit sed tribuit̄ philom̄ Judae
nō ei q̄ clarauit sub reuone sed alteri antiqui. 150. annos ante christū, sed
utū p̄sit utūq̄ sp̄i p̄phetico. aug. in doctrina christiana. Neum̄ p̄-
cat eē Jesu filij sirac, qd̄ in reuoluit̄. 2. lib. reuoluit̄. c. 4. //

ex verbis p̄positis loci sacri constat scrip̄s nō loq̄ de hōie ante vsu rōm̄ vel
q̄ oīno p̄m̄ q̄ possit deliberare d̄s salm̄ sumere de p̄m̄, atq̄ adeo
nos et in p̄m̄q̄ nil loq̄m̄ de salute hoīs vel statu in v̄ro m̄p̄ vel
p̄sus ante q̄ p̄ueniūt ad vsu rōm̄, sed solum constitui in d̄a fac
disputatio hoc arḡm̄ tractare et hunc locū v̄gere et v̄sp̄e quā rōne aut
quā rōne via hōi p̄ssit patere salte postq̄ ḡsui suū aut ut scholasticū
dicit postq̄ amos discretiois attingit, et ideo sit

eo qd non habet. Desumere tamen in quo consistit ratio liberi arbitrii de omnino quod sit habere hanc facultatem non est facile, sed uicium quod ualeamus ad declarationem huius sit.

2^a p^o. non est idem habere liberum arbitrium aut usum rationis, quod habere actum intellectus et uoluntatis. probatur p^o dicitur et amemus rationem liberum arbitrium, et tamen habent actum intellectus et uoluntatis, q^o non eadem, maior nota est q^o ideas amemus, et minor probatur q^o habent actum circa res quales quod non cadunt sub sensu, et deinde dicitur et qualium ut experientia patet ex his que tunc faciunt, tunc dicitur, loquitur. n. de deo et angelis, dicitur putant de deo letitiam. Et confirmatur de uicibus et somniantibus somniantes. n. postea meminerunt se fuisse actum intellectus et uoluntatis. Et tamen aliquos actus universales, quos non uideamus posse habere sensu, q^o sunt ut amplexationem, lacrimam. S. Tho. 1. q. 84. ar. 8. ad 2^m loquitur q^o sensus et imaginatio plus uel minus ligat uel soluit in dormientibus, et non claudit sui, ipse per modum quo sensus soluit et imaginatio in dormientibus ad libentem iudicium mixtum, sed non est ex toto. Unde plures qui dormiendo syllogizant, cum excitantur se per cognoscunt se in aliquo defecisse, ex his uerbis S. Tho. q^o dormientibus habent actum intellectus, et conspiciunt habere actum uoluntatis, item et clarius patet q^o d. 9. q. 1. ar. 9. ad 3. et 4. Et in idem ad q^o dicitur q^o aliqui in primo actu sensus incipiunt. Unde et uideamus actum uoluntatis ad uoluntatis. Et 22. q. 172. ar. 8. ad 2^m idem concedit de dormiente. Et probatur et ratione quod est y. s. amicus. Et plures somniantes habent aliquos actus sensum sufficientes in uigiliantibus et somnis ad actum intellectus et uoluntatis. q^o patet esse in amensibus, q^o est tamen cum que amens non habent rationem gradus per sensum sensum, ante autem per quod iudicant per sensum aliquid esse bonum aut malum, quod iudicium sufficiens non mouere non amens et ad actum intellectus et uoluntatis. Et confirmatur hęc omnia q^o sensus in fine sunt eadem rationis sicut in uoluntate, et sunt aliquo modo perfectiores, sed amens habent multos actus quos uoluntate habere non possunt, q^o illi non ueniunt a solo sensu sed ab intellectu et uoluntate.

3^a p^o. non uideamus idem habere liberum arbitrium aut usum rationis, quod posse agere aut non agere posse regere ad agendum ad sensum in quo coitetur ad actum capium. Hęc p^o non sunt nota nec ita certa sicut precedenti, et ideo sermo meo est authoritate recentiorum doctorum tenent, i. s. quod actus qui non necesse probatur quod sit a libero arbitrio, ego dico q^o homo probatur multos actus quos si non probatur esse et non habent liberum arbitrium nec usum rationis probatur p^o p^o quodammodo et amens et somniantes habent actum uoluntatis uoluntatis et, et non necesse q^o non sufficit ad liberum arbitrium, minor probatur q^o uoluntatis et formata et ex natura libera q^o per rationales sunt ad op^o 3. de anima, et tamen in illis a quo necessitas uoluntatis q^o non necesse probatur minor q^o uel est non intellectus uel sensus uel passio appetitus sensitui, q^o nec aliud per imaginari unde necessitas, sed nullum illorum per necessitate probatur q^o sensus non per mouere uoluntatem nisi intellectus. 3. de anima q^o sola sensus actio non per necessitate uoluntatis nec passio nisi q^o aliqui amens agunt sine passione uel intellectu et est tanta passio in sano sicut in

amens pueri etiam in arte, nec experta intellectu, quod quod non est in
puero amens si est in adulto et sapiente, et in hoc non necessitas, nec in
illis, maior si quod vel est simplex apprehensio vel iudicium quod cum, et quod cum
tale si est in adulto. / Confirmat hoc si aliqua non necessitates
vel est simplex apprehensio vel iudicium incompletum vel effectum, simplex
quod non non solum non necesse est nec si mouere videtur si de anima
quod in intellectu speculativo non mouet sed solum prout et amens aliquid
agunt ex iudicio, nec iudicium simplex de bono vel malo quod illud non
necesse est aduultum, iudicium autem completum non potest esse in amens, et dato quod
est non necessitates, quod me quod possit necessitates videtur quod aut amens
aut somnans. / Et confirmat istud quod prout mouet iudicium effectum
de bono de bono quod iudicium imperfectum vel simplex apprehensio, sed iudicium perfectum
de bono de bono non necesse est quod multo minus iudicium incompletum, quod est in amens, et
effectum minus quod hoc iudicium hoc quod delecta vel delecta quod si prout nasce
sicut illud, et tamen illud idem iudicium cum istis alijs hoc quod bonum honoris merito
rui prout honoris, quod est in adulto non necesse est. / Et confirmat aduultum
aia separata cum si non est in pueri aut amens certum quod non necessitates, quod
necesse est iudicium quod quod intellectus et anima separata in corpore
est si de anima, et tamen in hoc recipit a corpore nisi non, et ideo non dubium quod
quod possit equalibus notis intellectualibus in duabus aia, si una non ne
cessitates, nec anima, quod omnia anima experta corpore tamen in facit si non facit de
in notis experta intellectu. - 11

2. probat eadem modo motus subiti quos doctores vocant prout omni non impura
liber non sunt necesse, et tamen quod est non est liberum arbitrium, quod hoc non dicitur aduultum
deum arbitrium, assumptum probat sicut si quod omnia non est in p. nisi prout postea
non necesse est quod nec tamen, nec valet dicere quod postea non necessitates quod supponit
nouum iudicium, nam stat quod iudicium supponit magis moueat quod retinetur
ab illo motu. quod iudicium sequi non facit quod si prout necesse moueat videtur postea
non moueat. / Et confirmat istud hoc de demoniacis quod talem passus
sicut quod circa aliquam manum particularem non habet usum rationis cum habeat circa
deus alicui, sicut alicui et fuerit illi effecto non tamen necessitates circa
manum illam sed dicitur, et tamen non habet liberum arbitrium. et hoc nec agere et
certe videtur amens et pueri multa agere rogatos vel ad nominos ad nudum
aliquid huius, nec tamen necessitates in illis. / Idem effecto videtur posse dari de
si in deliberat ut ferre barbam scilicet caput deus non videtur dicitur
quod sunt aduultum necessitates, et tamen non cadunt a libero arbitrio. / Idem effecto
sed contra hanc quod si argui unico arg. apparent quod si aduultum amens
videtur rationis vel in amens et somnans, non sunt necesse, sed liberi quod
sunt boni vel mali, et si libere transgrediantur precepta quod peccare. / Idem effecto
negando consequens quod non sunt quod sunt liberi homines, sed omnia videtur delibere
et tamen quod non est in huiusmodi, nec. / Idem effecto 1. y. nec. quod ubi supra oxugetur

somnantes qd neci. agunt, sed qd no heri pfectu usq rōmij uel intellectu, sed
 qd impedibz intellectu, itaqz deficiat puenit ex parte intellectu no ex pte volū
 tatis qd circa mām bonā et pmi de motu 2o p. qd hī no reputant adq boni ppter
 in deliberatio. / Et confirmat qd siue ita sit sicut nō, tñ dato qd ita eēt qd pue.
 si etiam eēt heri talem libere. / Expte volū, si hī heri intellectu impediri
 siut nūc heri ut nō possint cognoscere quid expediat aut qd nouat sūo
 nō impueret eis qd quā agerent nō amplius qd nūc impuerat, qd nō qd ppter illū
 negare libere. volū. / Et confirmat qd ut dicitur qd liberū arbitriū qd fa.
cultay rōmij et volū qd dato qd nullū sit deficiat ex parte volū sed solum ex pte
rōmij totū liberū arbi. qd ad negandum liberū arbi. impuerit et amētibz
nō opō negare libere. volū. / Confirmat vltimo qd amētia hoc vō so.
lum significare. s. pūatio aut tractatio mentis siue intellectu, nec dicitur respec.
tum ad vō. / manet qd si nō certa, certa pbat ppo. in pueris amētibz
et somnantis, et eī in motibz subit nō necessitari vō. sed posse agere et nō
agere, et qd amētia hoc nō sūp eēt ad liberū arbi. Verū qd hī qd hīc nō qd sūp pte
et pte libere sed impedita sūm qd qd nō est capax bonij aut malij aut
laudis aut vitij. //

1. 1o ppo. idem est liberū arbi, qd eēt dnm suay actionū, hīc qd est s. l. hō.
 in multy locy, et ex pte. 12. q. 1. ar. 1. et 2. ubi dicit qd in hoc dicit hō ab alijs
 aiātibz qd suay actionū dñs, vnde ille sole actiones vocat humanas pte
 quay hō qd dñs, est aut hō suay actionū dñs p rōnā et vō. vnde et liberū
 arbi. dñ eēt facultas volū et rōmij, et ar. 2. dicit qd hō hēt dñm suay
 actū p liberū arbitriū, / ad hoc aut qd hō sit dñs suay actū duo req.
runt, alterū ut hō hēt facultate consultandi ad deliberandi qd bonū qd malū
qd sequendum, qd fugiendum qd vitandum, alterū qd p ut hēt in sua
plāte potē deliberatio eligendi aut relinquendi qd sibi deliberatū qd, nec
n. pū sufficientē sūo 2o nec qd eēt dñs suay actionū sūp deliberatio
nec aut sequat cōsiliū aut nō possideret. / hīc ppo clare et excoi signa.
tio. Et acceptio vnde nā dñs dñ ab alijs qd hēt facultes vnde re, ita n.
definiunt et sūp cōsiliū et Theologi, et hīc facultas nō pū hēt sine fa.
cultate rōmij et volū qd est liberū arbi. vnde idem dño qd hēt liberū
arbi. qd hēt dñm suay actū, imo ides dñ hēt liberū arbitriū qd
hēt dñm suay actū, et sic etiam de liberū arbi. definiūt p idem f.
facultate, qd n. liberū arbi facultas rōmij et volū, et dñm actionum
humanay qd facultas et vnde rōne et vō. //

2o ppo. ex duobz requisit ad liberū arbi. 2o nō pū eēt sūo 2o et pte qd
 ponit 2o, hocqz manifestū, nā ubi qd facultas deliberandi qd facultas
 eligendi et cōtra, nec vni nūc nō sūo alio usqz in duobz pueris et amē,
 tibz ubi nulla multatō auidiā pta ex parte volū auditiū qd sūo qd inte,
 lectū impedit et deliberatio. et cōsiliū. / vō et nō hēt in plāte sua eli.
gere et nō eligere, et ides eēt qd velle tenere cōtrariū p ppo. et accere qd in

nō hūitibz a sū rōmz vōlū nec dicit oīs actū pōtē nō esse ad aq̄ factū
et dicit q̄ nā vōlū q̄ si intellectū sit solū et capax deliberationis et
cōsilij vōlū libere agit, si autē nō capax vōlū nec. Et nāli agit, et dicit q̄
quā a quo necit vōlū in amēte. Nō q̄ nō a nōa sed a nā q̄ libertas vōlū
dependet ab intellectu. h. n. forte sit involū tanq̄ in sūo, et si in in
tellectu tanq̄ in cā et radice ut ait s. vno. 12. q. 6. ar. 2 ad. 2. et q. 17. ar.
1. ad. 2. et de verū. q. 24. ar. 2. in corpore, et Arist. 3. Eth. deū q̄ dicit
deū sūe electio nascit excōfiliō . . .

1. sequi corrola^m rēpōsiū ad q̄ p̄ nūpale qua q̄rebat, qd si hōies hōies
rōmz uel p̄uenire ad vōlū rōmz. Nō. n. qd si hōies ē in tali statu ut p̄
sit cōfiliō et deliberare de agendis, quā n. vōlū rōmz p̄ hoc
deat ē rōtam eligendi qd p̄cedat ad vōlū, in quo cūq̄ p̄ hōies cōsuetū
di, et ē eligendi. . .

2. sed quā in hac determinatiōe oīs cōueniant vel oīs debeat cōsentire
re, nascit dubia ex ea, nō qd ē adeo graua sed p̄ nō cōtēnēda . . .

3. 1° dubium dubiū qd ē qd si p̄ hōies vnde. s. cū nō solum hōies sim
vniū sp̄s, sed et ip̄e humanū pōs et vōlū, nō ut in p̄tia supponimz ma
nō qd defectioe alia, cū hēc nō ita sim. Vnde p̄uenit ut vōlū hōi hōi
rōmz, aliū nō hōi, et itē in infantia nō sit, si autē in adolecētia,
et cōfirmat nā idē qd oīs in intellectu in p̄uētia hōie p̄cedit . . .

4. 2° p̄ hōies hęc dicit nō p̄ p̄uenire in mēte ex p̄te intellectū aut vōlū
hōies clarū qd, qd hōies rēuocet in dūsiū an intellectu vniū sit defectio
intellectu alioz, nō tū p̄t ē tanta mēlitas ut faciat amētia aut
santē, et p̄ nō dicit cū de infantia et adolecētia cū sim eadē
pōs. et p̄bat. qd si cā p̄ueniret in mēte ex p̄te intellectu aut
vōlū, tūc inueniret ē in aībz sep̄atē qd nō solum absūm, sed in
p̄t ē dicere. . .

5. 3° p̄ hōies hęc dicit nō p̄uenire ex aliquo hōie cōcreato a nā in intellectu
uel vōlū. s. sit in vno et nō in alio, uel in puero et nō in adulto,
hoc p̄t qd aī mā qd tāq̄ tabula rasa in qua nihil ē de p̄tū et
Arist. dicitur cōtraplaciōe, et si q̄ sum illi sum solum p̄ p̄uētia
q̄ sum oīs oībz, et nectensiens a p̄tū in sōnū qd dicit aliquē hōie, nec
a santē in amētia, nec cōtūcio acquit aliquē hōie rediens a demētia
in santē . . .

6. 3° p̄ defectū et imperfētiō uel p̄uatiō vōlū rōmz, uel p̄ uel ex multo
maiori p̄tū q̄uam ex defectū et imperfētiōe. p̄tū sensitiū cognitiōe
s. assensū, et māx interiorū, p̄bat p̄. in p̄uētia cū pōs rōnalep sim p̄
factū ut dicitur qd, nihil p̄t reddi qd sit in cā hōies p̄uatiōis nisi ex p̄te
sensitiua. (nec itē in dormiente et sōmante. s. eadē rō sim
p̄t in alijs qd p̄cedit cōz cā grauis s. 2° qd cū sit in intellectu
nūq̄

quin prius fuerit infensu .i. post. et necesse sit intelligere phantasiam speculativam
 3. de anima corruptio et imperfectio inferendo necesse est ut redeat in intellectum
 4. recentis sufficientiam privationis usus rationis .i. Et confirmat quod est diversitas
 tas et iniquitas ingeniorum primum solum ex anima sensu. Unde dicitur 2. de anima
 dicitur carne mules suae deliciae sunt aptiores mente. Et in emissione, quod
 ideo quod oes sensus fundantur in sensu tactu, ut ipse dicitur 4. perfectum est in
 ne perfectione. hanc igitur probat. arist. ethic. 1. p. 9. 84. ar. 3. ubi probat quod
 sensus sensibus ligat in intellectu, et Arist. de anima ratione lib. de somno et vigilia
 que sensus ligant in dormientibus, quod resoluunt vapores fumosi ad cerebrum
 et ut dicitur quod sensus soluit. Immo et tollit. igitur statim primum ex te
 se suum. Vide Alberti de somno et vigilia. c. 7. Unde dicitur in dormientibus que aut
 sit in anima sensitiva vis non sit apta ad officium sentiendi. In primum an humor in
 modis cerebri, qui etiam inferuntur in amens non est huiusmodi. sed ad medicos et
 philosophos releganda, in hoc sciendum est quod equo modo se habent in sensibus et in huiusmodi
 rationis ut plura sunt.

4. 4. appetitus sensitivus est in anima privationis usus rationis. Noto dicitur quod
 quod quis habeat vires sensitivas convenienter dispositas ad officium suum, tunc ex vehemencia
 turpitudinis non potest resistere usus rationis. hoc patet quod ut Arist. dicitur. 6. ethicorum 7.
 arist. ostendit quod turpitudines et passiones impediunt iudicium rationis, ita in iudicium
 homo magis sicut affectus et que magis et perturbatio sunt constituta, eodem
 modo sunt constituta sicut dormientes furiosi et ebrii, eodem modo fallunt, atque
 ideo impote et incontinentes et sapientes aut prudentes, si sunt perturbatio
 appetitus sensitivi impediunt usum rationis, quod tamen potest esse ut dicitur tollantur
 et Arist. 7. ethicorum. esse dicitur quia stupiditate venere et cetera et similia non
 dicitur infirmitate et infirmitate adigunt, et tamen minime miror eos quod ex infirmitate
 in se inquirunt, sed verum quod forte appetitus sensitivus possit in mente movere
 et non solum mediante ratione. In turpitudine iudicium rationis non potest nisi
 turbando sensum, visio ista dicitur huiusmodi privationis tandem redeunt ad primum. ad impe-
 demendum huiusmodi sensitivae cognitionis, quod potest esse ut dicitur in disputato.

5. 5. probat quod quomodo de redire posita ex parte sensitiva usus rationis
 tolli possit. Probatur ex inter modo probata ex odio vel amore et dicitur probatur
 et ut Arist. dicitur. 6. ethicorum et experientia docet malitiam turbant iudicium
 rationis. quod tamen non est esse quod sapienter et naturam intellectus deinde tollantur
 tam deliberandi, quod si prius in se deficiunt. quod deinde impediunt et confirmat
 quod tamen prius turbare malitiam sicut passiones. quod si passiones turbant que non
 est huiusmodi, et licet verum sit quod eo casu turbant sensum tamen prioris turbatio rationis.
 Et confirmat istud quod in sensibus in intellectu non recipit nisi species ad usum rationis
 requiritur de ratione. quod dato quod sensus eodem modo admittunt species
 et aliunde in intellectu impediunt ab usu rationis, quod si hoc evenire non possit
 aliis fieri non ex imperfecto sensu. sed dicitur hanc probatur esse probatur, et non
 ita certa, quod certe ex hoc videtur sequi quod ita infirmitate in corpore quod est extra corpus

perseveraret in infamia q̄ h̄icq̄ mali p̄seuerat̄ in aīa q̄ damnator, et sic
cont̄ aliquāq̄ in inferno nō h̄ntes assum̄tōnē. / sed q̄ velle negare illa
p̄p̄t̄ oportet. / dicitur, q̄ resistētia mali p̄nt̄ turbare aliquo m̄. / iudicij
rōnē, nō p̄nt̄ t̄m̄ crescere et t̄m̄ impedire usq̄m̄ nō sufficiant ad assum̄tōnē
et ad hoc in cōueniens aīa separata q̄ inferebat̄ p̄p̄t̄m̄ dicitur q̄ h̄icq̄
q̄dam nō p̄nt̄ de cetero oīes m̄as, imo h̄icq̄ ita magni nō p̄nt̄ eī m̄as t̄m̄
raras m̄as, et sic remaneret intellectus liber circa oīes aliq̄, nec eī in
cōueniens q̄ aīa separata m̄as m̄as circa aliquā m̄am sicut mania
faciunt. / nō aut̄ q̄nta de passioib̄ nā ex passioib̄ cōmouat̄ corpus et
ip̄m̄ instrum̄tū uel organū vniū sensitiuū, quo corrupto iam nō glido
num ad q̄cūq̄ m̄am eī sicā fuerit ita circa m̄am sicut.

6^a p̄p̄t̄. nulla des̄ p̄ q̄t̄ratum nātūm s̄rie sp̄ib̄ sensibilib̄ q̄ suffi
cens ad usum rōnē. / volo dicere q̄t̄ratum organū eī optime dispositū
q̄ qualib̄ nātū et ad recipiendū sp̄s nō dūm dicitur q̄ fieri usum rōnē
h̄icq̄ manifeste, nā ad iudiciū dūm uel cōsultidū q̄d vita dūm q̄d p̄p̄t̄
q̄ndū regit̄ multis sp̄s, nā ad recedēdū sicut dūm magendū opp̄t̄ fieri ne
m̄as p̄p̄t̄ ut cicerō eī dicit̄ r̄o r̄o r̄o. / et Arist. 2. Eth. q̄ v̄o. / r̄o
lectuāq̄ indigent̄ exp̄imēto et sp̄s, ne eī h̄o iudicāre de cōtingentib̄,
m̄si ex h̄is q̄ cōt̄er accidit̄ q̄ s̄rie memo. cognoscā nō p̄nt̄. / v̄o
q̄ amittet̄ oīes sp̄s q̄t̄ratū organū manent̄ bre d̄e posita ad recipiē
dūm nouas sp̄s, constat q̄ ille nō h̄et̄ usum rōnē.

7^a p̄p̄t̄ ad hoc q̄ aliq̄s p̄ueniat ad usum rōnē multū fauē dicit̄.
Educatō institutio. / volo dicere q̄ p̄uē q̄ ceteris p̄ib̄ p̄ueniat ad
usum rōnē, sicut instituat̄ et inter ciuiles h̄icq̄, q̄ apud r̄o r̄o. / h̄icq̄
q̄ ad usum rōnē nō solum regit̄ acq̄sitiō sp̄s, sed eī ordinatio, ad hoc cauē
plurimū iuuat̄ institutio q̄. / ex quo sequi, et ex oīib̄ istis p̄s q̄ h̄icq̄
aliquē usum rōnē, uel p̄uenisse ad illum, nō aliud q̄d eī in tali sta
tu q̄ p̄sentato aliquo oīo circa q̄d cōtingit̄ op̄t̄i p̄i p̄oā p̄p̄m̄ qua
deliberare sufficienter et cōsultare q̄d agendū aut vitā d̄e mediate
uel immedie, q̄d ad hoc q̄ nō opp̄t̄ ut q̄cūq̄ h̄icq̄ usum rōnē possit̄ se
ip̄m̄ dignoscere et iudicare q̄d agendū, sed sicut q̄nt̄ hoc possit̄ p̄seuer
q̄ institutio q̄ aliq̄, sicut sicut capax cōsiliij sicut illud h̄icq̄ d̄e Arist.
adducit̄ 1. Eth. optime ille q̄dem gressu se q̄ oīa nouit, / sicut sicut bo
nū q̄ p̄aret q̄ recta morēti - q̄q̄ reuera fatēor q̄ fortasse nec oīib̄
q̄ dep̄im̄ sicut h̄icq̄ q̄d sicut h̄icq̄ usum rōnē aut in quo consistit, longe
n. facilius q̄ intelligere et cognoscere q̄d h̄icq̄ usum rōnē aut nō h̄eat
q̄ expedire q̄d hoc sicut illud nō sit illud. n. uel p̄dote sicut sicut m̄as
eī cognoscunt̄ et discerunt̄ amētes ab in legib̄, hoc vero nec p̄t̄
facile q̄ explicare, nā ^{et} h̄icq̄ ip̄m̄ q̄d cōstare v̄o sicut sicut sicut q̄ nō h̄at
vel calūmia, nā ignari et alij errantes in morib̄ usum h̄icq̄

nō sum sufficientes cōsultare & iudicare qd agendū sit aut vitandū, aliaq
nō ita aberrarent, & tū nō negam qd vssum rōnis qd hoc nō est. (Et qd em-
pactū ad hoc negando assumptum, sed oēs illi sum sufficientes, sed errant ex ne-
gligentia sua vel corruptis affectibz, sed hoc sū p̄sica in qbz theologum non
op̄s adeo sollicitum ē. Et ego intelligū meā me cū nō satisfecerim minimū tū
fuisse, qd sive fierē vssum rōnis sit id qd cōstituimz sive quid aliud, not sup̄ po-
namq aliquē fierē iam vssum rōnis, & de p̄lo dēz putemz.

✓ Sed tū hoc dubium qd ex p̄cedentibz dicit nō h̄ p̄mittere an aliqz possit
fieri vssum rōnis circa aliqua mām vel oīm & nō circa alia, ut p̄be circa māz
justiz, & nō circa māz t̄p̄antēz usqz capax rōnis ad deliberandū & iudicā-
dū an sūfura dūm vel nocēdūm aliiqz & nō sū ad cōsultandū de formi-
catis. Sed hec se ad illa t̄p̄antēz p̄uer, sive qd nō possit contingere, qd aliaq
darentz hōiez capax meriti & demeriti circa aliqua mām & nō circa aliaq
p̄tēz māz morales, qd nūqz aliqz cōcessit. // In cōtra rōnē v̄tē aliqz
māz sunt notiores multo alijs usqz nō procedendū q̄z nō sū formicā dūz,
sū p̄s nō sūm acqum̄ circa oēs oīa. Item vidēdū qd maniaci v̄m̄
carere vssu rōnis circa aliqua p̄tēciatē mām sicut amētes circa oēs,
& p̄lo res & dubia, & ideo p̄deo //

✓ 2^a p̄pō v̄tē qd quis possit fierē vssum rōnis sufficientē circa aliaqz cōp̄p̄icia, q
nō hec circa māz morales, p̄bat qd videmz aliquos q̄mā dūm in aman-
tā nō amittere adēn si quā amē dēdēcerāt, sed sūm legere, scribere, p̄m-
gere, imo syllogizari, necdē d̄similia ut cōtate &c. confirmat qd p̄m-
ti instituat in aliqua arte ē amē vssu rōnis. Item vidēdū qd institutio
multum facit ad vssum rōnis, sed v̄tē quis institui circa aliqua arte
p̄m̄ q̄z circa moralia //

✓ 2^a p̄pō. hoc qd dūm ē p̄tē v̄tē multū difficile vel nūqz contingere qd
p̄ncipia salutem moralia multo notiora sunt q̄ artificialia. Et v̄tē nō impōtē
ut qz possit sufficienter iudicare de artificialibz hōis sū exp̄ rōnis in agibilibz //

✓ 3^a p̄pō oīno p̄tē impōtē ut qz hec vssum rōnis circa aliqua mām moralem
& nō circa oēs māz. p̄bat 1° qd p̄ncipia moralia sū eadem circa oēs māz
q̄ si hec iudicā ad p̄ncipia v̄m̄ māz, iam aliquom̄ hec circa oēs, ut qz
iudicā qd nō ē nocēdūm p̄ximo Jam hec p̄ncipiū ita qd nō sū iudicā dūm v̄tē
nō sū occidendū, sicut q̄ sū q̄ barbara & bona cōseq̄ sū tenere p̄m̄ mā, & qz
cognoscā q̄ gradualiter divina quā tenem̄ suare, hec p̄ncipiū tam ad
mām justiz q̄ t̄p̄antēz. // 2° p̄bat qd eadem & v̄tē, & v̄tē ad cōsultandū
de mā justiz sicut t̄p̄antēz. Et impōtē ut qz hec vssu rōnis ad cōsultandū
in mā justiz & nō t̄p̄antēz, an sū declarat v̄tē qd in mā justiz deliberatiō
cipit ab hoc p̄ncipiō qd p̄sū suara p̄cepta dei, & ex hoc qd p̄cepta dei cōtinet
in script̄a sacra vel in doct̄a. Et alia, sicut v̄m̄ sū nō fierari, eadē oīno v̄tē vel
simile procedendū qz in quacūqz mā morali, vel aliqz deliberat hoc
mō. qd in agendis op̄s cōsultare p̄tē oēs, sicut illud qd p̄ncipiū deliberandi in
oī mā. //

3° probat qd quicq; hie usq; rōnis hie hoc p̄cipū qd in actib; suis p̄ dicit
 male agere, sed quicq; hie hoc p̄cipū p̄ deliberare dicit agendo, maior
 qd nota et minor probat qd ois sup̄ p̄ dubitare et quere qd agendū dicit
 error sine nō. / Et ad argm̄ factū in dicituriam qd aliq; mag; sunt
 notiores alijs. 2° Verū qd ex hoc nō sequi quin ille qd p̄ deliberare
 circa magis notā, possit et circa minus notā, qd sup̄ qd p̄ dubitare
 sup̄ corū p̄ consilium. / ad aliud de maniacis. 2° qd maniaci
 fortasse circa oēs mām fieri vssum rōnis, sed dicitur maniaci qd circa
 aliquā particulare mām errant vehementer, nec qm̄ reuocari ad
 illa opinio. sed error qd quodā mō nātū et inuincib; et ex tū qd
 maniaci et deliberat ambre uel male agant. et circa illā mām cir
 caquā laborat morbo, sed et dicitur posse deliberatio; sed qd nātū,
 sed fortasse possit dicit qd maniaci tollit vssum rōnis circa aliqd specula
 tūū, ut quis p̄uat se regere nō valeat, vel aliqd simile, et simi.
 Et v̄ dicitur de freneticis qd videm; in sanis in alijs, sape in alijs. /
 2° oppm̄ huius propo; possit poni et defendi, sed hie v̄ probabilit; sed
 utriq; v̄ nō dicit alijs simplē hie usq; rōnis uel p̄uenisse ad illum
 quo usq; possit sufficienter deliberare in mā morali, hoc p̄ qd solū
 de tali loquitur tūmptū tūm theologi, nec dicit qd sape e nisi in agēdis
 p̄tūm alijs dicitur possit ois actū eēt p̄tū. /
 2° Sed p̄ qd ad 2° qd descendam; ad huc restat in qd dicitur qd sit
 uel qd vocet p̄m̄ instans uel p̄m̄ tps; nō. n. m̄tē vssus rōnis uel p̄m̄
 instans in quo p̄uenit quis ad vssum rōnis uel libere arbitriū, dicitur
 2° p̄ p̄ p̄ma delibera. nō p̄ eē proprie libera. 1. qd sit in p̄tū
 hie deliberare et nō deliberare. probat qd libera proprie qd dicitur
 eēt. uel ad qd sequi delibera eēt; uel sup̄ diximus, nec qd ad qd hui
 man; nisi sit delibera, sed p̄ delibera nō p̄t sequi delibera
 qd nō p̄ceptū in infimitū. 2. nō p̄ eē libera. //
 2° sequi corrolam p̄ delibera. nō p̄t de bona uel mala merito; uel de
 merito; corrolam p̄. /
 2° 2° propo; 2° delibera eēt ex cāis ois m̄tū uel p̄t p̄tū
 uel p̄tū uel a dco uel ab angelo probat qd nō p̄t eē de electio
 nō p̄t hoc qd uel dicit qd nō libera, nec p̄t impari ex electio, qd
 illa electio iam p̄tū uel alia delibera eēt. qd ois uel
 uel ex motu p̄tū m̄tū facta ab ois, uel ex aliqua alia cā ex
 tūfeca. Unde Arist. 3. Ethicorū dicit qd p̄cipū iō sustandi qd
 aliqd intellectū p̄cipū alius intellectu nō, qd qd eēt, et p̄tū
 modū ostēdit qd nō p̄ceptū in infimitū, et ad idem reddunt h. de bona
 fortuna ois. n. ad qd uel p̄tū alius intellectu, sed nō dicitur.

nec p[ro]p[ri]etas q[ua]dam pinguis q[ue] de m[er]it[is] et c[on]suet[ud]ine an impleat nec ne
sicut p[ro]p[ri]etas et inf[er]ma g[ra]t[ia] h[oc] ponere sicut sig[na] dormiat[ur] d[um]
g[ra]t[ia] d[um] h[ab]eat aliquid nouum p[ro]p[ri]etas ut exp[er]iatur q[uo]d q[ua]e n[on] p[er] h[ab]ere
q[ue] dormiet. d[um] q[ue] ad q[ua]l[ite]r disp[on]e[re] q[ue] p[er]ueniat anteq[uam] ad uel
beret n[on] d[um] p[er]uenit ad u[er]u[m] r[ati]o[n]is, nec g[ra]t[ia] u[er]u[m] r[ati]o[n]is nec obligat
ad aliquid, nec de illo g[ra]t[ia] theologu[m] uel p[ro]p[ri]etas aliud iudicium q[ue] de p[ro]p[ri]etas
sed t[ame]n q[ua]m ad q[ua] h[ab]eat t[er]minat[ur] in p[ro]p[ri]etas r[ati]o[n]is intelligendu[m] q[uo]d
1. q[ua]n[do] p[ro]p[ri]etas actu deliberat unde sig[na] de p[ro]p[ri]etas e[st] uita anteq[uam] p[ro]p[ri]etas actu deli-
berauerit, imp[er]te g[ra]t[ia] p[ro]p[ri]etas. Et t[ame]n de p[ro]p[ri]etas questione. II

V 1^a p[ro]p[ri]etas et q[ue] r[ati]o[n]is erat quia h[oc] p[ro]p[ri]etas q[ue] p[ro]p[ri]etas p[er]uenit ad u[er]u[m]
r[ati]o[n]is. circa qua[m] q[ue] max[ime] occurrit q[ue] d[um] h[ab]eat. p[ro]p[ri]etas u[er]u[m] q[ue] d[um]
h[oc] q[ue] p[ro]p[ri]etas p[er]uenit ad u[er]u[m] r[ati]o[n]is p[ro]p[ri]etas deum cognoscere. Et u[er]u[m] d[um]
m[er]it[is] cert[is] et faciliore[m] ueniam ad n[on] d[um] difficultate[m] loq[ua]ntur de sine d[um]
t[ame]n n[on] arbitria sine institutis et m[er]it[is] d[um] et religionis anteq[uam] p[ro]p[ri]etas
cognoscere deum q[ue] p[ro]p[ri]etas p[er]uenit ad u[er]u[m] r[ati]o[n]is. Et u[er]u[m] p[ro]p[ri]etas q[ue] illud
g[ra]t[ia] notum saltem apud s[an]ctos. 1. p[ro]p[ri]etas q[ue] 2. ar. 1. q[ue] n[on] magis t[ame]n ad cog-
noscentia[m] 2^a q[ue] regula theologice q[ue] p[ro]p[ri]etas q[ue] m[er]it[is] ad u[er]u[m] r[ati]o[n]is ad p[ro]p[ri]etas
in necess[itate] ad salute[m], sed credere q[ue] d[um] q[ue] nec[esse] ad salute[m] h[ab]eat. ij. accede-
tem ad deum op[er]e credere q[ue] q[ue] si faciat q[ue] m[er]it[is] n[on] ignorabit, et t[ame]n
firmat ex illo. i. jo. 2. u[er]u[m] d[um] d[um] uos deo q[ue].

Ino[]t[er]ia q[ue] q[ue] cognoscere q[ue] deus g[ra]t[ia] sine doctore ext[er]inseco q[ue] ualde diffi-
cile habet n[on] d[um] inuestibile. Et cognoscere n[on] p[er] nisi p[er] ea q[ue] facta sunt
No. 1. Et oculis n[on] se h[ab]eat ad manifestissima in n[on] suis oculis notus ad
lumine[m] s[an]cti, et u[er]u[m] d[um] deo. Item apud No. 1. quom[od]o cadent nisi audiant
sed p[ro]p[ri]etas q[ue] m[er]it[is] audiant q[ue] n[on] p[er] talia cognoscere. No. 1

V 2^a p[ro]p[ri]etas ad cognoscendum q[ue] deus est saltem sine doctore ext[er]inseco h[oc] indiget
n[on] p[ro]p[ri]etas e[st] post capacitare[m] ad p[ro]p[ri]etas d[um] p[ro]p[ri]etas, h[oc] p[ro]p[ri]etas p[ro]p[ri]etas
t[ame]n p[ro]p[ri]etas arg[ue]ntis. Item p[ro]p[ri]etas q[ue] si p[ro]p[ri]etas h[oc] max[ime] arg[ue]ntis et r[ati]o[n]is q[ue]
dentib[us] solum ex lumine nati et experientia et q[ue] et cogniti[on]e nati cred[er]e
sicut paulus v[er]u[m] d[um] deo No. 1. sed hoc q[ue] ualde difficile, et p[ro]p[ri]etas ex r[ati]o[n]is factis
tum ab h[ab]eat. tum ab alijs p[ro]p[ri]etas et doctorib[us] q[ue] sunt defici[en]t[ur] et p[ro]p[ri]etas
ex p[ro]p[ri]etas q[ue] indigent magno ingenio et doct[ri]na, et hoc accepta ma-
iori[us] opinio, et o[mn]ia iam disputatio. de deo p[ro]p[ri]etas difficultat[ur] multa et
cognita erit apud eum cup[er]e auct[orit]ate m[er]it[is] d[um] deo m[er]it[is] nec
dubitatum m[er]it[is] de h[ab]eat p[ro]p[ri]etas. de qua defualter egregie u[er]u[m] d[um]
h[oc] de n[on] deo[rum] sub p[ro]p[ri]etas cotte. cotte h[ab]eat et bello[rum], p[ro]p[ri]etas bello[rum]
hanc d[um] d[um] p[ro]p[ri]etas et p[ro]p[ri]etas m[er]it[is] animi h[ab]eat, d[um] deo.

V 3^a p[ro]p[ri]etas sig[na] n[on] h[ab]eat doctore[m] ext[er]inseco n[on] q[ue] p[ro]p[ri]etas p[ro]p[ri]etas h[oc] q[ue]
n[on] d[um] inuestibilem de deo p[ro]p[ri]etas exp[er]iatur. Et u[er]u[m] d[um] d[um]

q̄. s. d. s. 22. q. 10. ar. 1. dicit q̄ apud eos q̄ mibi audierunt de fide in
 fidelitate sine igno. fides nō est pecc^m sed effecto oīno vī eadem rō desilla
 deus est, apud illos q̄ mibi audierunt, sicut de alijs ppō. fidei. Et eadem
 intentio aug. lib. 83. q. 1. dicit hoc facile possit fieri ad dubiū vī. n. des,
 pōdendū negativē. s. q̄ nō oīs tale p̄ cognoscere deū q̄ p̄m p̄venit ad v̄su
 rōnis, et ad arg^{ta} vel facile credere nā accip^m p̄ ex illo Arist. occultū
 se fieri ad manifestissima in nā sicut occultū natus. Et i. p̄m. nō eadem sūt
 nōis nota et nāq. Et ad 2^m dicitur q̄ saltem p̄g eū q̄ iste queret. Et labo
 raret ad numerandū, et propterea deus nō semp̄ providet docēda q̄ dicit
 q̄ p̄ alijs faciens q̄ in se s̄ p̄i facie igno. denecit ad salutē p̄p̄ta de
 dno et de p̄cepto, saltem p̄p̄e, sed deus p̄videt vel illuminādo, vel nō
 imputādo igno. sed de hoc latē in 3. et 4. q̄. sed his nō obstantibz s̄

v. 3^a propo. proba. q̄ nūq̄ est neq̄ usq̄ aut nāq̄ fuit natio, neq̄ vī vbi
 nō sit nōa de deo proba. q̄, et vāoēs rōnabile teneant assentire credere
 hęc propo. fortasse nō poterit manifeste probari, sed certe apparetur. Et
 p̄m histo. vnaq̄ legimz natio. tanq̄ fmarē in barbara et effera ubi nō
 hērem aliquē religionis ritum et putarent deū eē, ut balby et belesij
 loquēta apud ciceronē disputant, et p̄s ex oī histo. Tum sacra tum
 profana. Et si qua fuit natio facile p̄ducerūt ex alijs natioibz apud
 quas cōsuata fuit opinio de deo. Item hoc fuit multo p̄ nōtū et re
 ceptū in tota orbe eī post diluviū. q̄ nūq̄ traditum gēno, obliuioni
 q̄ p̄seueraret in memō. hōiū, sicut alij res minus q̄lebres p̄seuera,
 uerūt in memō. hōiū. Item deus est administrator et gubernator orbis
 ut ex fide notū est p̄i meq̄ usq̄ m^o opat. et ego et sapie. 14. et vāū p̄i gu.
 bernans oīa prudentia, et sapie. 8. attingit a fine usq̄ ad finē fortiter
 des p̄mit oīa suaviter. Item deus vult oēs hōiē saluos fieri q̄ nō p̄m eē
 salū nisi p̄ cognitioē dei, sed in administratio hōiū maḡ pars est religio,
 religio aut̄ nulla eē p̄i s̄nie cognitioē dei. q̄ cū v̄tote hōiū q̄ hōiē q̄ se
 ipos cognoscere nō possint nisi vī magnā difficultate et magno t̄p̄e deum
 eē, si deus p̄mitteret totū memō. et cognitioē sui ab hōiū nulla p̄ffer eē
 religio, q̄ oīno nō eēt cognū providentis diuine et sapie. ipsius quā des p̄.
 mī oīa suaviter. attingit a fine usq̄ ad finē fortiter q̄ nulla sapiens
 hō p̄mitteret si posset impedire, dicitur mar. q̄ p̄cepta juris nāq̄ et deca.
 logi nō sum p̄senda, et t̄n ex prudentia dei dolores cōcedunt q̄ nō stat ig.
 norari saltem nisi ex malicia m̄gūmz p̄uāntia aut natio. p̄ cū mal.
 to magis ad vitā humanā exigat cognitio dei q̄ p̄cepta, nullū est
 dicē dum q̄ deus p̄mitteret aboleri memō. deus, ita q̄ semp̄ hōiē velū
 adhibere diligentia possit cognoscere deum eē. Et si cōtra hoc q̄ arguat
 q̄ p̄ milia ei annos pars hōiū falsos deos colunt et nullam hēbūt nōq̄
 veri dei. p̄ p̄ q̄ nūq̄ vī de fuisse p̄to et veri sapiētes q̄ vī tulerūt
 veri dei a fer marē et docerūt. ut p̄s ex apto. No. 1. et ex historia

Et si hoc verum erat circa hanc apte, multo magis verum simile superioribus
quod quibus minus delectabantur a lege naturae et memo. 7. q. 2. p. 1. m. et alij tene-
bant rationabili illis credere, et sic deus semper sufficienter cognoscitur. Expon-
tibus 5. 2. 7. q. 2. p. 1. m. possum dicere et si gentiles forent filij semper deo
tunc semper hoc erat omnibus coram quod erat alijs deus siue unus siue plures cui
debent cultum et religionem, nisi si quis vel hoc ignorabat vel negabat
vel deiecit erat ex culpa sua ut dicitur quod ideo at hoc dicitur
et Theodorus quod deus nomen apte sustulerunt, et Pythagoras sophistes quod indu-
ciam revocavit, quoniam Atheniensium iussu, urbe erago ex determinata
libri quod in cotio combustis, et hoc. Respondeo ad affirmativam ad q. 2. p. 1. m.
libet quod fuerunt ad usum rationis et fore nomen dei. Sed quod
et si hoc vera sunt, ut certum sunt, non triprobat quod saltem ubi tempore possit
deus esse sine nomine dei, ideo per rationem. //

v 4. propo. absolute quod per quos fuerunt ad usum rationis, et pro aliquo
tempore non poterit fore nomen dei quod arguit hoc non probare. Et ita tenet
cayeta. 12. q. 10. ar. 4. ex parte, et quod tunc ita sit ut dicitur quod deus
genitum providentiam manifestandi nomen suum, non per accidens de eo
quod nutritur in se sine mentione religionis nam deus ordinaria via non videtur
nisi per causas 2. 4. et de doctrina per predicatores et ideo 2. dubium est. //

v 2. Utam quod libet talis possit brevis morate agere quod de alio non est deficiente de
illo quod ita educatur et extra religionem et sine doctrina nec mentione dei.
De hoc dubio Grego. in minoribus. 2. d. 38. et per d. 27. sine contentum quod ad actu
morate bonum regis circumstantia ultimis quod sedens, ita quod nisi actu vel
fuit ad quod referat in deum, aliter non homo rate bonum sed est malum et per. //

Idem videtur tenere Ostran per d. 1. q. 1. quod sequitur Almain mora. c. 14. per
ad hoc quod ad bonum rate morate regis circumstantia ultimis, sed videtur
vocare ad actu morate bonum unde Ostran apud gabueterre. 2. d. 28.
tenet quod ad actu morate bonum non requirit quod referat in deum, et ita tenet Ga-
briel ibidem, et quod color optimo de qua est non late in letis ordinariis dixi-
mus, et ideo quod tunc spectat solum ad hoc dubium quod per Grego. de
dum est, quod si quis non cognoscit deum pro illo hoc non per brevis morate
agere. Contra quam opinio non arguitur quod sequitur quod nulla via possit illi
quod aliquid ignoraret deum pervenire ad cognitionem eius saltem nisi casu
foret exterrone doctore probe et maxime in semper est in loco ut est
quod non pervenire per ad talem cognitionem sine speciali auxilio dei sed isto modo
non per sed exponere ad talem auxilium quod per per suos actus percat. //

2. clarius sequitur quod talis est omnino plerumque quod non per saltem statim cognos-
cere deum, et tunc est per eum. 2. d. 34. nihil minus tenet ad suandum
precepta, et non per suare nisi per ad malum. quod manifeste est per quod
non per aliter in deo inter bonum et malum, mo videtur quod talis aliter sit mo-
sit fuerit cultura. //

hoc arg^m atq^{ue} solui nō pōt nisi decido q^{uod} talis cognoscere deū cū spālⁱ aux^{ilio}.
dei, et sic iam nō est p^{ro}bat^{um} q^{uod} p^{ro} vitare illud pecc^{atum}. saltem cū spālⁱ aux^{ilio}.
sicut ipse sepe dicit in illa d. 26. 1

sed hoc profecto impugnat^{ur} vehementer q^{uod} statim nō det^{ur} tale aux^{ilium} et sine
culpa illig^{it} q^{uod} iam nō p^{ro}derit vitare pecc^{atum}, assumptū p^{ro} q^{uod} nō oib^{us} dat^{ur} illud spālⁱ,
et aux^{ilium} ad cognoscēdum deum ut ipse multū fateri, multū. n. p^{ro}secat^{ur} in talⁱ
igno^{rantia}. Et hoc nō est p^{ro}pter culpā illor^{um} q^{uod} nō p^{ro} illa vitare anteq^{uam} illumine^{nt} p^{ro}
ipm. q^{uod} adhuc manet p^{ro}plexus, aug. de coeclis. regia diu^{ina} de gra^{tia} p^{ro}ueniente
q^{uod} dat^{ur} misericorditer dat^{ur}, quib^{us} aut^{em} negat^{ur} iuste negat^{ur}, saltem imperat^{ur} p^{ro},
aut^{em} orig^{enem}. n. uice r^{ati}oⁿe sine noua culpa possit nō dari. Nam uel ad hoc q^{uod} illu^{minat}
minet^{ur} regē q^{uod} iste aliquid faciat, uel nō, sino^{ne} q^{uod} nō est imptate ip^{si} q^{uod} illumine^{nt}
uel nō, et sic sine culpa ip^{si} erit p^{ro}plexus. (si opp^{ro} cū aliquid facere anteq^{uam} illu^{minat}
minet^{ur}, et cōtra illud nō pōt^{est} e^{ss}e nisi pecc^{atum} pecc^{atum} aut^{em} nō regē ad illumi^{nat}
natio^{nem}, et p^{ro}pterea ipse in eadem d. diu^{ina} q^{uod} nullū q^{uod} e^{ss}e meritū e^{ss}e deo,
gruo ad p^{ro} q^{uod} gra^{tia} uel aux^{ilium} spālⁱ. q^{uod} nō regē dispō^{nit} q^{uod} illa uideret^{ur} meritū
deo^{rum} Nam dato q^{uod} ex culpa sua talis nō illumine^{nt} adhuc e^{ss}e in
cōueniens q^{uod} ex culpa p^{ro}cedenti necesse^{re} intederet in nouum pecc^{atum}. / ad hoc
arg^{um} nō necesse^{re} q^{uod} nō obstāte q^{uod} deus negat^{ur} alium spālⁱ aux^{ilium} ad
uitandum pecc^{atum} nihilominus impuleret^{ur} ei q^{uod} ista p^{ro}uatiō uel igno^{rantia}. et
ex pecc^{ato} orig^{enem}. et ita d. exp^{re}ss^e in illa d. 26. q. 1. inferre, sicut dicit^{ur} ex
igno^{rantia} qua^{er} incurrunt ex orig^{enem} pecc^{atum} agere q^{uod} non de^{bet}. sed hoc profecto
nō est catho^{licum} dictū. Et tamen ista q^{uod} nō est aliquid audiri cognoscere deū
e^{ss}e, et sic in fine et oia^m referenda in ipm, nō solum est spālⁱ aux^{ilium} sed et
spēs p^{ro}phet^{arum}, ut p^{ro}. q^{uod} si quis ita natus et educatus e^{ss}e sine religio^{nem} et
dōctore nullo m^{od}o possit vitare pecc^{atum} nisi in ipso p^{ro} nō nō nō illa rōn^e
anteq^{uam} q^{uod} boni aut^{em} mali egisset reijet spēm p^{ro} p^{ro}, q^{uod} q^{uod} p^{ro} q^{uod} faciat
neu^{us}. vit^{are} pecc^{atum}, et si deus post duos dies mittat angelū ad p^{ro}dicatore^m
mō dato q^{uod} statim mittat p^{ro}dicatore^m impōte q^{uod} vitare pecc^{atum} q^{uod} ipm au^{dit}
dōie p^{ro}dicatore^m, vit^{are} pecc^{atum} neq^{ue} credere p^{ro} q^{uod} audiat, recti hoc sup^{er}
faceret q^{uod} magis in cōueniens u^{el} q^{uod} adū in d^{ist}inctis regat^{ur} ut illumine^{nt}
à deo - hoc uerū sūt ab ipm et uideō sicut uellet oīno defendere q^{uod} ad
altū moratē bonū regat^{ur} circūstā^{ntia} vltimifini, oīno oportet ut
Tenere^{nt} simul q^{uod} adū carent illa circūstā^{ntia} e^{ss}e indifferē^{nt}, sed q^{uod} in
moralib^{us} nō op^{er} sollicitum e^{ss}e an possit aliqua semina d^{ist}incto defendi aut
quom^{od}o Responde^{re} possit arg^{um}, sed cōsideratio^{nem} potius q^{uod} uerissimifini sūt,
p^{ro} deo sūt q^{uod} ad dubiū p^{ro} oīno hō^{mo} s^{ub}string^{it} ad illū rōn^e p^{ro}ueniri

et si deū nec cognoscit nec possit cognoscere p^{ro} bre^u moratē agere, hoc p^{ro}
p^{ro} q^{uod} uel dicit^{ur} q^{uod} liberū arbitriū q^{uod} facultat^{ur} rōn^e ut vult. q^{uod} q^{uod} cumq^{ue} hō^{mo}
liberū arbitriū p^{ro} nō solum cognoscere bonū et malū, sed etiam facere et uelle
ut sup^{er} dictū est nō loquit^{ur} p^{ro} aut^{em} theolog^{us} de ipso rōn^e aut^{em} libero ar

arbitrio nisi ad bonum et malum, ideo vocat amicos et misericordiam. qd si ad alium
bonum referretur relatio in deum talis qui non agnosceret deum non solum non
posset bene agere, sed nec cognoscere quod bonum. Item si ad bene agendum
referretur relatio in deum vel hoc gradus pure naturali vel positivus est divinus.
Item non est in hoc non sit notum in lumine naturali, neque aliquid per se hoc unum
dicit, qd in lumine naturali habetur, nisi sicut semper grego. nec cognoscitur de tempore
sine auxilio specialis. qd non gradus pure naturali, positivus autem non constat. Unde nec
n. paulus cum dixit omnia in gloriam dei facite. voluit aliquid novum suum promue-
gere. Item dato quod per se illius relationis paulus ipse excusat
ignorantes. No. 4. 10. quomodo. in quibus non crediderunt, qd si
non credere sine culpa ut supra. et dicitur qd est non in culpa,
re vel non referre in illius actiones suas cum sine culpa, et quidem de rela-
tione formali in deum, vel committenti vel ei precedenti, ita tenet cayeta.
22. q. 10. ar. 4. dicitur qd propter actus humani ferunt in bonum sicut virtutes
tuales referunt in deum, qd ferunt in res eorum quodammodo instituit, sicut et
omnia naturalia sunt propter finem. 2. p. et tunc non semper referunt in deum nisi
non ab ipso agente, ut dicitur hinc de magis cum componit in deum, aut per magis
cum semel in deum referunt quodammodo ad alios fines, non ab hinc in deum
semita, sed a superioris intelligentia, ita cum homo operatur bonum ex parte hinc non
referat in deum, tunc illi actus relati sunt in deum ab ipso deo qd omnia propter
terre ipsam operatur se, sicut sicut se qd eorum suum officium facit sicut dicitur in
tunc virtutem facit propter deum et ad finem quem deus ordinavit facit
5. No. 2. d. 38. ar. c. 2. et magis dicitur unus gradus virtutis sicut deus. ita
et voluntatem eius unus est finis ultimi magis sicut deus, in hinc in hinc tunc sunt
alii fines primi sicut in illis finibus suis debita relatio vel in hinc vel in
erit recta virtus, debita autem relatio saltem sicut illi finem quodammodo natura se
ultimam finem propter deum. Unde est facere ad hoc qd 5. No. dicitur. 12. q. 21. ar.
3. et 4. qd homo natura gradus civile et sociale, gaudere in hinc autem
vite vivit propter gradus, qd ergo aliquid in bonum et in malum facit, aliquid
suam hinc, facit et in bonum publicum et in bonum, sicut qd privatam hinc bonum
bonum coram ledit, cum ille est propter, atq. ita laudem et propter mentem, non
a privato hinc. Sed ista est civitate et collegio, et laudem ab eo qd
est collegio dicitur. Et si illa nec collegio nec propter cogitatur bene facere,
sic ergo qd bonum est vel privati vel coram propter deum et sic et colla qd
deo qd toti sibi propter et maxime civitati humani et si in hinc cogitatur
et certe hinc non dicitur et confirmat certe. n. si in hinc et contra
dei bonum et exogitatum ut offendat deus et ab illo qd in hinc cogitatur
tunc qd deum offendere et tunc bene agere nemo possit nisi ad placere
studet, neque si quis qd non laudem et propter factum aut sicut colla
in amicum suum aut unum nec est qd sibi nullum. Voluerit gratia

ut quid q. affirmemus deum condemnare et ad officia collata in honore dei filios
quod non respectu dei fiant neque deus recipit honorare. Penes quos deus, sed
honorare solum, et ita de alijs preceptis, ita implere ut ubi ipis expediat
sunt. n. distincta p. accepta de illa deum et de rebus humanis, atq. adeo
mihi nec. q. in oib. alijs actib. dei collere.

3^m dicitur in hac r. q. q. an ois talis pueniens ad usum rationis possit
peccare, et loquimur semper de illo q. deum nec cognoscit, neq. vult cognoscere. Et
quidem propter neg. fuit arg. nec leuia nec pauca, nec ita facile
expedienda. n. q. ille q. deum non cognoscere p. eadem spe nec peccare
possit, et p. quidem quidem est, mo. deus est dnm q. p. ambu. ad legem
diuina, ut. 5. l. ho. ait 22. q. 16. ar. 1. q. p. p. p. ante susceptioe legis
ut quis fatetur subiectio, ad legis latore suo. Iam illud accedente ad deum
opp. credere q. q. nec q. intelligi. ut q. recipiat legem ab illo quod non
cognoscit superiore. Unde q. non tenet recipere aut cognoscere dnm aut legis
latore, neq. legem esse tenet recipere, q. isto que possumus scire culpa sua
ignorare deum non tenet recipere legem dei, neq. illi obedire, sed p. ca. q. dicitur
tu uel factu uel uoluptate contra legem dei, ut ait aug. 22. contra fausta
et Amb. l. de paradiso, et mag. 3. d. 28. dicit q. p. p. uariatio legis
diuine, et celestis inobedientia mandatorum. q. n. q. in tali non possit
esse pecc. et confirmat, bre. sag. q. non tenet dnm neq. superiore cui te,
neq. obedire. q. non obligat a aliqua lege, q. non peccat, conseq. p. facto me
nos q. nullus tenet a aliqua lege nisi superior neq. peccat nisi faciendo
contra id ad qd tenet. Nec mittendo id ad qd tenet, si quis se inuincibile
credet ab isto. q. et ois, ut p. exusat ignora. inuinc. 9. /

Item sequi non graueus. q. nullus q. peccat in conseq. v. n. dea q. uel dicitur q. p. p.
non graueis contra legem dei, an q. inuincibile creditur ab isto. q. et ois
u. confirmat q. dicitur q. impote non est deus nullus obligaret, sed p. eadem in
habet dnm q. non sit deus itaq. non possit sciri an sit, sicut q. tu ad obligatio
p. eadem p. facto h. q. quis non tenet legem uel ignoret inuincibile se non
tenere regem oim, non graueis dnm rex obligat me de quo ego inu.
ubi iudicio q. non graueis meq. p. q. sattem moi mor. graueis ad deo
q. sino est deus non in p. est me. Item ap. 1. Ro. 4. ubi non q. lex, neq.
p. uariatio, ubi p. p. uariatio. mihi aliud v. intelligere nisi p. ca.
q. ubi ignorat lex inuincibile est non tenet p. ca. q. idem v. iudiciu q. non
sit lex ut ignoret, confirmat, q. lex non obligat nisi p. n. uariata in
decretis leges instituit cu. p. n. uariata, q. si quis ignorat legem non obligat
legem Item q. ad q. graueis et mag. in q. tu q. confirmat uel deformit. roni
2. Est. sed r. humana non tenet in obligati neq. rone legis nisi a lege
diuina q. si quis propter ignora. exusat a lege diuina. q. a lege roni, et r. p. ca.
mat q. lex humana non obligat nisi v. r. legis diuine q. ois p. ca.

plūs à dno deo gr No. 13. Et dñs in euang. Joa. 18. nō fieri pōt ad
uersū me nisi tibi data eēt defusio q. nec ē rō sum. nō fiet vni obligā
di nisi a lege diuina. / Item de malum q. malum q. p. h. i. t. m. l. e. g. e. d. e. e.
na, q. ignorat lex eterna nō ē excusā feci, sed q. ignorat deum
ignorat legem dei ut patet gr. q. excusā ab oī pecc. an. gr. s. th. 12.
q. 71. ar. 6. ad 4. ubi dicit q. cū de q. nō de pecc. q. malum q. p. h. i. t. m. l. e. g. e. d. e. e.
bitum p. h. i. t. m. l. e. g. e. d. e. e. sed de pecc. q. malum q. p. h. i. t. m. l. e. g. e. d. e. e.
lege eterna. / Item No. 1. qui cū deū cognouissent. Unde dicit q. si
nō cognouissent eēt excusā. / Item ut s. th. diu. illi ad. 5.
pecc. q. d. m. ap. h. i. s. cōsiderat ut gr. cōtra rōnē, sed a theologia ut gr. s. th. 12.
dei, m. r. a. d. aut v. q. quī offendat eū quē nec cognoscat nec tenet cognos
cere, et cōfirmat q. p. h. i. t. m. l. e. g. e. d. e. e. q. talis ante q. cognoscat nec pōt cognos
cere, sed incipiens inq. rē an sit deus nec ne, h. e. a. t. a. l. e. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e.
ē deum. Ego vellem illi placere p. h. i. t. m. l. e. g. e. d. e. e. t. u. n. c. v. i. q. u. o. d. f. a. c. i. a. s. q. u. o. d.
a. s. e. l. / Item si quis ignorat inuincib. d. n. i. s. q. nō tenet p. p. e. c. c. a. t. i. o. n. e.
d. n. i. s. q. q. ignorat deum nō tenet p. p. e. c. c. a. t. i. o. n. e. / Item si quis igno
rā inuincib. obligatiōis ad penā nec inferni nec purgatorij. / V. g. saltim
nō imparet ei pecc. / Item fuit illud si nō remissum d. n. o. c. u. r. q. nō
fuissem fec. nō h. e. r. e. n. t. q. d. n. i. s. i. s. i. n. o. c. o. g. n. o. s. c. a. t. d. e. u. s. p. e. c. c. a. n. o. h. e. b. u. m.
Nec p. p. e. c. c. a. t. i. o. n. e. s. i. m. i. l. i. a. q. q. p. l. e. n. e. g. a. t. i. o. n. e. a. f. f. e. r. i. p. o. t. c. e. r. t. e. n. o. n.
p. a. r. u. m. m. o. r. e. p. o. s. s. o. n. t. a. d. s. u. a. d. e. n. d. a. m. p. e. c. c. a. n. e. g. a. t. i. o. n. e. s. q. u. a. n. t. u. m. q. u. i. s. q. u. i.
n. o. s. c. a. t. u. e. l. p. o. s. s. i. t. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e. d. e. u. s. nō p. e. c. c. a. r. e. /

- 2. q. parte aut affirmat. nō opp. multa iudicereā sū cōsensu oīū
doctōrū q. quū h. e. t. u. s. s. i. r. e. i. t. e. t. m. a. l. e. a. g. e. r. e. / I. n. o. t. h. o. r. e. u.
d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. s. s. i. s. i. t. u. s. r. o. n. i. s. a. u. t. l. i. b. e. r. i. a. r. b. i. t. r. i. j. s. e. d. p. a. r. t. i. t. i. q. d. a. l. i. q. u. a. s. s. u. n. t. i. n. t. i. o.
s. e. c. e. m. a. l. i. u. t. m. e. d. a. t. i. u. c. a. s. e. m. a. a. u. t. q. d. o. c. t. o. r. u. q. s. i. f. i. a. n. t. a. s. t. u. n. t. i. n. t. i. o.
r. o. n. i. s. d. e. u. i. p. e. c. c. a. t. i. o. n. e. s. / Item p. o. b. a. t. a. p. t. e. e. x. i. l. l. o. p. s. q. m. u. l. t. i. d. i. u. n. t.
q. s. o. b. t. i. d. i. t. n. o. b. i. s. b. o. n. a. s. i. g. n. a. t. u. n. t. q. s. u. p. n. o. s. l. u. m. e. v. u. l. t. u. t. i. n. t. e. t. v. b. i.
v. i. t. o. l. l. i. e. x. c. u. s. a. t. i. o. i. g. n. o. r. a. t. i. o. n. e. s. / Item a. l. i. a. s. p. p. p. n. a. p. i. a. n. o. e. t. i. n. t. e. a. t.
p. u. t. a. n. o. p. e. f. i. c. i. e. d. a. m. a. l. t. e. r. i. q. d. t. i. b. i. n. o. n. i. s. f. e. c. i. t. q. i. n. t. a. l. i. c. a. s. u. p. i. n. o. s. a. l. t. i.
c. e. r. e. n. t. s. i. n. o. p. e. c. c. a. r. e. / Certe nō s. i. n. o. t. e. c. e. r. t. a. m. q. d. m. a. x. i. m. e. d. e. c. e. d. u.
s. u. a. d. p. o. s. i. t. i. u. d. e. b. i. t. u. m. s. i. l. i. c. e. r. e. m. o. r. e. j. u. r. i. s. c. o. n. s. u. l. t. o. r. u. n. o. u. a. d. o. g. m. a. t. a.
f. e. r. e. r. e. e. t. e. m. i. n. d. i. s. c. r. i. m. e. n. o. c. a. r. e. n. o. v. i. d. e. r. i. t. a. s. p. e. d. i. d. e. f. e. n. d. e. r. e. d. u. a. s.
p. o. s. s. e. q. u. i. s. q. u. i. s. /
- 2. p. q. q. h. e. t. u. s. s. i. r. e. i. t. e. t. m. a. l. e. a. g. e. r. e. e. t. p. e. c. c. a. r. e. / I. n. o. t. h. o. r. e. u.
2. q. p. q. q. c. o. n. s. u. n. t. nō c. o. g. n. o. s. c. a. t. n. e. c. p. e. c. c. a. r. e. d. e. u. s. nō h. e. t. u. s. s. i. r. e. i. t. e. t. m. a. l. e. a. g. e. r. e.
e. t. i. d. e. e. o. d. e. m. q. u. o. p. o. s. i. t. i. u. s. d. e. b. i. t. u. m. t. a. m. p. p. q. 2. m. q. 3. m. d. e. c. e. r. e. m. q.
p. o. t. a. h. e. c. d. e. b. i. t. u. m. p. e. s. u. p. o. n. i. t. s. e. m. q. s. t. a. l. i. q. u. a. s. u. s. s. i. r. e. i. t. e. t. m. a. l. e. a. g. e. r. e. n. o. n. i. s. q. nō p. e. c. c. a. r. e.
c. e. r. e. d. e. u. s. s. e. d. d. i. c. e. r. e. m. q. q. u. i. d. e. m. i. u. d. i. c. i. u. m. d. e. i. l. l. o. e. t. d. e. p. u. e. r. o. u. e. l. a. m. e. n. t. e.

nec bene nec male ei agere, sicut supra diximus, quod quodcumque quodlibet usum rationis
 in artificialibus uel in quibuslibet alijs, si tamen non possit sufficienter deliberare
 de moribus diximus quod non simpliciter habet usum rationis ut loquitur Theodorus Syrtis, in
 hiis dicens de eo quod non cognoscit nec cognoscere potest deum quod quodcumque uel ratione
 euoluta non dum fuerit ad usum rationis, quod non potest deliberare de bono et
 malo, quod profecto ut uis semina. 5. Mo. 12. q. 19. ar. 4. Et. q. 71. ar. 6. nihil est
 bonum aut malum nisi quod probatur aut improbat in lege diuina. Et ideo quod non cog-
 noscat legem diuinam desinit ei principium ad deliberandum de agendis, et sic
 non dum habet usum rationis. Et confirmaret hoc quod si est impossibile quod prouideat
 et non principium principium circa agibilia quodcumque habet. Sic principia
 speculatiua scilicet, imo quod si res artes et mechanicas non diceret fieri usum
 rationis ut certum est. quod assimilari si non habet notionem dei, et illud principium ad
 cognoscendum bonum et malum quodcumque uel quod sit sapiens in alijs non diceret
 habere usum rationis, sicut nec bauta diuinitas est si desinat ad deum ad
 ad finem et hanc rationem placem agendi et non agendi non diceret habere liberum
 arbitrium quod non cognoscerent bonum aut malum in moribus, et possent hanc con-
 firmari ex illo No. 1. quod cognoscent deum non sicut deum gratia ueritas
 ita ut sint inexcusabiles. Unde uis quod si deum non cognoscent. cum excusabiles
 nec uideo quodcumque possit hoc uel uel impugnari nec quod magna inconuenien-
 tia possent ex hoc sequi, et maxime quod ut supra dicta est se prudentia dei factum
 est ut hoc uel non possit contingere, uel beati ad modum tunc ut non possit
 quod habere notionem dei non in inconueniens sicut quod paula noua non sit in
 boni aut mali quod uis in alijs bene intelligat. Sed quod hoc uis paradoxum
 et non omnibus auribus placeret, ideo ante No. ad dubium affirmat quod principium. //
 Antequam aliquid aut cognoscat aut possit cognoscere deum potest peccare. Hec
 quod propter prohibitionem iam potest ad huc potest gloriari quod agere contra conscientiam quod
 potest illud potest, quod non sicut peccat, in tamen ut ex potest discedens a con-
 scientia falsa sicut mala, ut uis doctorum consentiunt, sed ignorans sic deum potest
 facere contra conscientiam quod nati homo iudicat quod malum iniuriam facere innocenti
 potest et honorat deos, quod potest male agere et potest peccare. // confirmat quod est
 potest illi uel negabant deum esse uel diuinitatem, uel negabant saltem quod
 ad deos attinere facta hominum uel demeritis et spiuram, dicebant tamen aliqua
 esse bona, alia mala et peccata. Et laudabilia et uita probabilia, quod illud non de-
 penderet ex noua dei. // Item aliquid nullum principium morale est presentia
 in moribus. Item sicut quod quod non habet uidentiam quod deus quod non habet uide-
 tia de aliquo malo aut peccato. potest esse manifeste quod si potest peccare
 uel homicidium de peccato ex hoc principium quod agens est, quod quod non habet uiden-
 tia de illo principium quod ne de alio. // quod homicidium de peccato, sicut non possit
 habere maiorem uidentiam de deo quod deus deus aut corpore. //

Ad rationes aut in contrarium greg. qd dicitur in primis - 3. d. 39. Tenet duo p. q.
dabo q. impote q. nocet dny, adhuc est peccat. Et malum morale. / 2m q.
dabo q. nulla est lex prohibitiva divina adhuc est peccat. Invenit coram
multa est peccat. Ita fm mala q. no sunt mala q. prohibita et legediina
funda. q. q. p. m. q. q. ad hoc ut q. male agat. Sicut q. ut agat contra
recta rone sua humana sive angelica, cu q. hoc posset ee et nec deo nec
aliqua lege divina exite, s. illa duo dicta cu corola? Sunt vera. / Item
No. 2. gemes q. legem no fieri nate q. sunt legis fauunt, ipi n. sibi sunt
lex q. no s. sufficiat. cofirmat q. si me q. malum nisi q. prohibita, cu
posset me ee prohibita? posset me ee peccat. Et sic / odium dei et p. m. q.
posset no ee mala. / Sed hanc p. m. q. nullum m. p. m. q. nec q. m. q.
intelligit. uel quom. aliq. peccat si oim no obligat, nec ideo q. m.
obligat no hinc sup rone, atq. adeo si vel dny no est vel me peccat, ego
no dubito q. nullum est peccat aut malum morale, q. posset ee
peccat. sicut q. in nave vel in arte, nec est p. m. q. malum q. ho interficit
p. m. q. q. p. m. q. interficeret me. / Item ois obligatio est ex lege, sed
lex no pot fieri nisi a coele uel sup rone. s. 2. No. 12. q. 90. ar. 3. q. si d. p.
bari, q. et in alijs q. de mala sum si sum auctore divina desi.
nunt ee mala ut interficere innocente. g. sig. q. p. m. q. bonitas aut
malitia est ex auctore divina. / ex quo infero corola q. dny obligat
nullo m. q. p. m. q. q. no hinc sup rone, nec p. m. q. p. m. q. q. dicitur
obligat, si n. q. p. m. q. no s. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
ex fau q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
q. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
2o infero q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
no tenet nec obligat, sed ex eo m. impote sicut metru sicut no eue
moi uel egrotare, et ideo relecta imaginatio greg. q. ar. 2. ad
arg. ta. facta, dicit cu. s. 2. No. 12. q. 19. ar. 4. ar. 3. q. lex divina du.
p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
ignota, alio m. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
reuelatio, et hoc m. nos obligat, dicit q. q. ad hoc q. alijs obligat,
legediina no op. uel s. fau ee aliqua lege uel legis latore uel a
quo lata sit, sed sicut q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.
nouit cam q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q. p. m. q. q.

qui ponit sine cognitione dei ad huc excausatos ponimus eum hentes usum
 rationis cognoscit ad huc malum, aliud est bonum ut hoc est ut possit peccare, quod
 cognoscit ad huc est natura? Et hoc est ad huc malum. 1. 5. 2. 10. 12. q. 21. ar. 2. ex
 hoc ad huc graudat aut culpam quod quodam uel malum, et hoc est certe ut non
 firmat apparetur quod signa dei in uita. Quod omni exuasat in peccato quod dato quod
 igno. est culpam de obsequio ab alij? Quod legis diuinae et quod omni exnegli.
 genua causa remanet deum esse non tenentur timorare pariter nec diligere quod
 2^m conis hoc est apparetur de uere quod inij negat, deum esse, totam peccati illo
 pecc. Et non fornicando, nec occidendo. q. nullo m. grad mite illi quod ad huc
 quod, na sunt ignorantes quod in uincibile omni exuasat in culpa, ita est
 ignorantes uincibile quod peccati. infidelis, in exuasat ab alij? Quod
 culpam dei, ut de confessione eucha. et alij, nec sarraceni peccati quod non confitetur
 uel sumit eucha. q. et agniti signa. dei exuasat ab omni peccato. q. et
 igno. culpam dei exuasat ab alij peccati contra legem diuinam, et hoc est
 non ad omnia arguta et idem sequens in eodem pota quod ille quod pueniens ad
 usum rationis ne hinc nec possit hinc non deo posse nihil minus peccare.

¶ Sed ex aliis capite quod pueniens ad usum rationis non possit peccare, scilicet
 quod instanti usum rationis quod tunc cum fuerit nomen dei, usum loquar de
 deo eo quod natura et educata quod in uera religio. Et arguit sic mag. in 1. 2. 10.
 non non potest peccare in se instanti sui esse, q. nec in se instanti usum rationis,
 arg. 2. 2. 10. Tum in multis alijs locis, tum in p. 1. q. 2. ar. 5. sed
 consequenter quod quod tempore procedens ante usum rationis ut omni admittit reputanda
 quod ad bonitas uel malitiam hinc spectat, nec ut maiore parte in hinc
 hoc quod hoc quod prius fuerit sine usum rationis quod si nunc inij potest esse cum usum rationis
 quod si inij potest esse cum usum rationis non potest peccare quod nec ille quod nunc quod puenit
 mi ad usum rationis. Et confirmat hoc per quod 2. ar. 5. ar. 5. ar. 5. ar. 5.
 hoc instanti accedet usum rationis, et inij potest hinc usum rationis, et sic
 alij quod dicitur creet in eodem instanti cum eodem usum rationis, certe nullatenus
 non quod prius possit peccare et non 2. 9. Et confirmat 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2.
 peccare in illo instanti magis creat quod nulla ut non quod sic crearet pernam
 hinc ante sine usum rationis, quod hoc aliquid faceret ut possit peccare quod per hinc
 usum rationis. //

¶ 2° argi ratione. 2. 10. quod per alij creat rationem ex inclinatione nati, sed in di,
 natio nati non potest esse ad malum. q. per alij non potest esse malum, magis potest quod
 illud quod per se quod per se quod per se, sed nati sunt per se quod per se quod ex inclina,
 tio nati, minor autem potest quod in inclinatione nati tribuitur quantum. 2. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 motu grauium et leuium, q. si alij ex inclinatione nati est magis tribuitur deo,
 sed hoc arguitur ut eodem modo procedere in se instanti usum rationis, quod in se instanti alij tunc

Tunc vñ eē ex inclinatioⁿ nātī, sicut in p^o instātī sū^t eē - g^o a p^o actū^m
 Tunc nō potest eē pecc^um. / reconfirmit qd p^o actū^m nūq̄ puenit ad usū
 rōnis vñ q̄ sit affectio sui, sed illa nō p̄ eē mala. / q̄ p^o actū^m in usū rōnis nō
 p̄ eē mag^{is} / maior vñ. & p̄ hīc. amabilia ad actū^m sūnt ex amabili^{bus}
 ad se - g^o p^o actū^m q̄ affectio sui, minor p̄ q̄ delūcere seip^m. et ex
 inclinatioⁿ nātī. g^o nō p̄ eē mala. / hīc nō obstat qd p^o puen
 mēq̄ ad usū rōnis nūq̄ instātī p̄ peccare qd q̄ līber ad bonū & malū
 hoc. n. importat liberū arb. et g^o s. thō. 12. q. 89. ar. 6. dicitur.
 Nam aliq̄ sequit^r gōis tūq̄ puenit ad usū rōnis hinc reā^t q̄ q̄ sūnt
 gacō, et sarracēq̄ uel iude^{us} ip^s q̄ uel facit totū^m ad qd tenet^r
 q̄ illo tēp^e, uel nō, si nō facit g^o peccat. si facit g^o recipit grā^m, q̄ nō
 ḡ faciens totū^m ad qd tenet^r deus nō deficiat in reuē^t ad salutē, ut q̄
 ref^r S. thōmā. / Ad arg^u p^o possem dicere ad eandē grā^m,
 et iudicū^m cap^o instātī usū rōnis, et simp^l de p^o instātī sui eē
 ut p̄ hīc nō intēdat negare qd hō nūq̄ instātī sui eē nō p̄ peccare,
 uel, sed solum qd p^o actū^m nō p̄ eē pecc^um seu^m aut p̄ omissionē
 nec arg^u est aliud vñ p̄bare, nūq̄ n. probat qd p̄ peccare
 p̄ omissionē. Et sic dicerem de p^o instātī usū rōnis qd tūq̄ nō
 p̄ peccare cōmissioⁿ sed hīc omisioⁿ, et certe nō ḡ facile q̄ tūm
 ad hoc ponere deā^m inter p^o instātī usū rōnis et simp^l instātī
 simp^l. / At dicitur si forte plus ad mēte. s. thō. negādo cōseq^u
factū mag^{is} a p^o instātī eē simp^l ad p^o instātī usū rōnis
 et nō doct^rine et q̄ tūm p^o puenit ad usū rōnis, p̄ q̄ hīc
 multos actū^m vñ et intellectū^m, et dicitur de, et q̄ cōis am^{pl} hīc eē aliq̄
 actū^m uel alicū^m obiectū^m, uti q̄ hīc actū^m malū, q̄ uic. n. actū^m
 ante usū rōnis nihil faciunt ad bonū^m uel malū^m, faciunt tū^m
 ad ordinē actū^m, ut. s. possu^m quic hīc aliquos actū^m cū puenit ad usū
 rōnis, quot nō p̄ esset hīc, si illi nō p̄ cesset, notū. n. et qd eē edūcāⁿ
 tū^m ante usū rōnis facit multū^m ad actū^m sequē^m usū rōnis, aliq̄
 adeo p̄ multam in eest ad mores q̄ hīc fuerit institutio, et antē^m
 rōnis, hīc aut cōcedat si fieri p̄sser ut ceat q̄ sūnt usū rōnis nū^m.
 Cū aut hīc ante usū rōnis a nō idē eē iudicū^m de p̄ hīc vñ
 vñ instātī usū rōnis simp^l, nō n. refer^r an illud sit p^o nū^m.
 tū^m simp^l an nō, si p̄ hīc nullū^m aliū^m hūc. / Hoc de g^o dū bō hūc
et p̄ hīc hūc p̄ nū^m.

Am dubium circa eandē q̄ an p̄ssit q̄ hīc p̄ nū^m usū rōnis
 ad peccādā^m veniā^m q̄ moxatē, hoc et uti p̄ssit puenit ad
 tālēm statū^m vñ sū^m sū^m ad remā^m peccādā^m, et nō ad peccādā^m

morte / et vi qd sit / qd. nã gemit plena deliberatio sufficit ad peccandum veniale
 et nã sufficit ad mortem sed p̄ qd imperfecte deliberare ante hoc p̄fecta possit
 qd potest peccare veniale ante qd possit mortem / major cõcedit ab oibz illis
 legibz et p̄at manifeste de moribz subit circa mãm mortem qd p̄fecta deliberatio
 deliberationis nã impedit ad mortem / Immo vero p̄at qd mãm carnis
 regit ad p̄fecte deliberandum qd imperfecte, et vñ ad idem illud Jaco. 1. carnis
 vis uentia cã cõcepit parit peccatm peccatm vero cã cõsumatũ fuerit gratia
 mortem. Et cõf̄ qd post p̄ceptũ usus rõnis cõtinet frequenter in adultis
 ut uñ fiat sufficiens rõnam ad peccandum veniale et nã ad peccandum
 mortem qd nã ita potest cõtineri in p̄. nisi ubi usus rõnis. //

Item vñ qd aliqui dicitur uel furia relinquit imperfectũ usus rõnis su-
 ficiens ad peccandum veniale et nã mortem. / Item potest qd nã
 venire ad illa dispõne. / Item hoies vehementer iratum exusa mag
 sepe a mortem circa mãm ex grã mortem et nã a veniali, et nã vñ qd nã
 possit qd venire ad similem dispõne. / Item transrõnis accõit su-
 ceque p̄uenit. n. ex transmutatiõe qd nã nãtũ, qd nã simul relinquit
 qd potest p̄uic hęc usus rõnis imperfectũ qd p̄fecta, et sic peccare
 veniale. / Et cõf̄ ex. s. 2. ho. 4. d. 9. q. 1. ar. 4. q. 1. ad 5. ubi
 dicit qd cõsens in potestis post qd singulariter e sãno aliquid qd em qd
 mortem sicut ex plena deliberatione, veniale vero sicut ex susceptiõne
 p̄ma p̄ qd post qd p̄dicit usus rõnis qd ita reddere ad illa usq
 veniat imperfecte usuficiã ad peccandum veniale p̄ qd ad peccandum
 veniale qd nã qd nisi potest qd ex plene expressatq. qd d. nã vñ qd simile
 carens usus rõnis possit ex illo m. succedere venia ad usus rõnis, et nã
 n. vñ similes qd tunc ad hoc se dicitur dicitur. //

2. His nõ obstantibz nã. ad aduũ, negatiõne, impõ qd ut aliqis p̄ p̄ueniat
 ad talem usus rõnis cum quo possit veniale peccare et nã mortem hęc qd
 qd s. 2. ho. 12. q. 39. ar. 6. Et 2. d. 4. q. 1. / Item p̄ qd nã peccat
 mortem nõ nõ qd veniale ut notat qd qd homicidium p̄uenit qd
 malu qd meditatiõ uel verbum occisurũ. qd nõ p̄ quis ita eẽ dicit p̄ qd
 ut possit agnosce veniale peccat et nullũ mortem. / Item ut nã
 dicit p̄ deliberatio nõ p̄ eẽ circa mãm aliqua p̄cularẽ puta
 circa meditatiõ uel cubũ uel vanã glãz vel aliqd simile sed nec
 qd ut inapian ab aliq veniale puta qd lex cui tenemur obedire / De
 qd homo vñ bene aut male agere, et p̄ta delibera. mãm veniale suffi-
 ut ad mortem peccandum, et clarũ qd qd p̄uic qd qd hõ cognoscatur qd aliq
 na cum graue et aliq leue, qd qd meditatiõ qd malum, hoc n. nõ qd
 p̄ sãndũ et p̄ sãpõm aliq cognitiõ sufficiens ad mortem. / Item usq
 rõnis qd sufficit ad bene agendũ mortem sufficit ad peccandum mortem

sed impote est ut qd habeat usque rationis ad peccatum veniale quod sufficit bene
morale agere, qd est. Itaque est moraliter peccare, maioribus qd ad bene mo-
rally agendum requiritur plena deliberatio, unde. 2. Ethic. qd ad bene agenda
opis ut qd agat sciens eligens, et propter hoc ut sapiens de terminabit, mi-
nor vero qd si quis possit peccare et non bene agere, dicitur videri sine culpa
sua in statu peccati et non mereri qd vi manumens, et confirmat qd non
est ita passivus rationis ut maneat sufficiens ad peccatum veniale et non
mortaliter. nec est ita adqz, ante qd dicit qd nunqz dicitur amere nos audiri
qz, de quo utem qd possit veniale peccare et non mortaliter, nec tace qd possit
veniale peccare et non bene agere. Item postea probabitur a posteriori qd
sequitur qd possit esse peccatum veniale cum solo magis, qd infra ostendemus esse im-
pote. 5. Tho. d. qd. q. 1. ad 4. ad 7. sic dicitur si aliquid est sufficiens
ad excusandum malum peccatum multo amplius sufficit ad excusandum minus
peccatum. sed imperfectio itaqz excusat peccatum mortaliter, unde multo amplius excusat
veniale, et ideo non potest esse qd veniale peccat ante illud tempus quo ipsum rationis habet
ut jam mortaliter possit peccare. Adarg. vero in contrarium, ad p. de p. qd
nunqz aliquid semiplene deliberat qd possit plene deliberare, qd si dicitur
et sic possit mortaliter peccare, dicitur tamen qd nunqz subit sunt veniales non qd
non profecto potest deliberare, sed qd non profecto deliberat, unde qd tunc cum aliis
possit plene deliberare circa nam illecebre, qd tamen non deliberat
actu magis nunqz qd magis qd tamen nunqz dicitur illecebra. 2. dicitur qd
postea aliis plene deliberant profecto et semiplene deliberare,
sed non ante nam imperfecta deliberatio profecto et facta, ex eo. n. qd p. qd
cognoscit qd homicidium est peccatum mortale postea subito cognoscit esse malum
sicut non consideret esse mortale.

Ad 2m p. qd nec nego qd magis possit profecto deliberare, vel non est simile qd in
adulto profecto plena deliberatio, et ideo nunqz potest esse semiplena, nota qd idealis

Ad 3m dicitur qd est possit dicitur non est simile qd in debili profecto deliberatio de
liberatio profecto, sed magis nego qd hoc possit contingere, impote est qd cognoscit
medietatem esse peccatum et non profecto et homicidium sunt declaratum qd.

Ad 4m p. p. dicitur qd excusat qd non deliberat non qd possit deliberare aliquid in magis
Ad 5m p. magis assumptum, sed p. qd circa magis unius facit qd particularis
est qd circa magis grauiora qd leuiora. 2. dicitur dicitur qd non est impo-

ut qd habeat usque rationis ad deliberandum in una nam qd est possit deliberare
de quocumqz nam qd se offerat dicitur qd. n. qd si quis semel cognoscit qd potest bene
male agere de quocumqz nam agendum, poterit dubitare utrum sit bona vel ma-

la utrum cogitare utrum sit bonum vel malum, et simile est ad qd dicitur
qd aliquid dicitur qd necesse est syllogis. ex nam physica et non malum.

Ad 6m p. est p. ex debili natura potest deliberare profecto, sed non deliberat, et p. ut
dicitur qd non est simile qd iam profecto deliberatio profecto. 1. p. dicitur dicitur qd
supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur

supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur
supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur

supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur
supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur

supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur
supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur

supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur
supponat finem qd. sed tamen in qd potest deliberare et non deliberat, ut qd dicitur

g.

Secū 3° Pars 2^a. p^{ri}ncipal^{is} hujus ratiōnis ad q^uo tenent hō p^{ri}ncipal^{is} q^uo
 tenet ad usum rōnis, et intelligit q^uo p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is}. i. ex eo sola q^uo p^{ri}ncipal^{is} ad
 usum rōnis, excludenda a q^uo. Et tunc occurrit p^{ri}ncipal^{is} necesse est implendi aliq^uo
 p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is}, ut nō tenent aliq^uo p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} instanti u^o rōnis
 hōq^uo nūc gnāte dicitur venienti ad usum rōnis, arg^uo. n. p^{ri}ncipal^{is} ad p^{ri}ncipal^{is} neg^u
 q^uo saltem loq^uo de eo q^uo nō sit instituta a sapientib^uo, nō ignorat nec
 p^{ri}ncipal^{is} scire talē p^{ri}ncipal^{is} ad nō sit p^{ri}ncipal^{is}, q^uo nō tenent p^{ri}ncipal^{is} instanti
Item confirmat q^uo talē p^{ri}ncipal^{is} est in dubio et in casu sapientib^uo theologos
 multi. n. tenent p^{ri}ncipal^{is} negatū. q^uo saltem nō in dicit q^uo p^{ri}ncipal^{is} ad sciendū
 illud p^{ri}ncipal^{is} et sic nō obligat imp^{er}o instanti. Item nullq^uo p^{ri}ncipal^{is} scire q^uo
 p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} ad usum rōnis, q^uo nō p^{ri}ncipal^{is} scire q^uo obligat talē p^{ri}ncipal^{is}, an^{te} q^uo
 miserū, quis. n. v^{er}ū nō laudat, ego nūc p^{ri}ncipal^{is} hō usum rōnis, imo nec
 p^{ri}ncipal^{is} aliq^uo dicitur usum rōnis. Item t^{er}ti^o dicitur illi p^{ri}ncipal^{is} instanti nō tenent
 et statim, et si tunc omiserit q^uo nec in illa. Item q^uo in mor^uo p^{ri}ncipal^{is} nō
 tenent statim se convertere in deū, q^uo nec ille q^uo et mor^uo et multo minus
 q^uo baptizatus tenent se convertere in deū in p^{ri}ncipal^{is} instanti rōnis. Item
 confirmat v^{er}o q^uo nullq^uo ē dicitur eo q^uo q^uo dicitur deum et t^{er}ti^o dicitur
 citi de salute sua sentit cōsulat de tali transgressione, neq^uo p^{ri}ncipal^{is} aut
 cōfiteat^{ur} secula, cum t^{er}ti^o nemo sit gaudeat affermare se implere tale
 p^{ri}ncipal^{is} q^uo nō s^uper^u dicitur talē p^{ri}ncipal^{is}.

In cōtra hōc q^uo dicitur instanti nō obligat^{ur} cū nō sit maior rō de ip^{so} se
 quenti, eadē rōne nūc obligat^{ur}, q^uo nō v^{er}ū dicitur, neq^uo p^{ri}ncipal^{is} sufficiens
 solo cōs^u p^{ri}ncipal^{is} tenent seculū, hoc n. ab^ulatum q^uo dicitur quada^m aut
 mat^{er}iam q^uo mil^lenos annos vixerunt p^{ri}ncipal^{is} nōingentos annos
 licet transigere sine fide aut deo d^{omi}no dei, neq^uo item satisfaci^uo alia
 solo, q^uo dicitur in dicitur, nā de p^{ri}ncipal^{is} nō p^{ri}ncipal^{is} determinat talē m^ultū
 p^{ri}ncipal^{is} aut p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} multo minus.

R. p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} me explorat^{ur} et hōc neq^uo ex serm^one neq^uo dicitur
 in hac q^uo q^uo dicitur v^{er}ū seq^uo nō dicitur in cōtra nō dicitur, nec expedire
 facile v^{er}ū arg^uo, sed q^uo v^{er}ū v^{er}ū dicitur p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is}.

P^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} nō q^uo p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} ad usum rōnis tenent se convertere in deum
 explicite dicitur et sic hōc est cap^{it}ulo cap^{it}ulo. 22. q. 10. q. 2. q. 1. ubi
 dicitur q^uo q^uo dicitur deū explicite usum rōnis nō dicitur nō tenent
 hōc semp^{er} cū sit affer^uo mat^{er}iam, nec statim, q^uo nō tenent hōc p^{ri}ncipal^{is} dicitur
 q^uo cognoscere, constat aut^{em} q^uo post multū t^{er}ti^o advenit hōc hōc cognoscit
 nā loq^uo de eadē tenent 12. q. 89. ar. 6. dicitur et sic dicitur, ex
 rōne cap^{it}ulo, et ex dicitur rōnis sup^{er}. p^{ri}ncipal^{is} q^uo q^uo dicitur hōc nō statim
 p^{ri}ncipal^{is} p^{ri}ncipal^{is} ad usum rōnis p^{ri}ncipal^{is} deū, ad imp^{er}o aut^{em} nemo dicitur
 q^uo ut aut^{em} hōc dicitur et sic dicitur. q^uo hōc nō tenent statim dicitur deum

Tempore arguere statim facti quod non omnia sunt neque per se veritate per se
statim. Item non est legi tale preceptum quod temere a seis, a sumptibus
quod vellet illud, convertimini ad magis habet et aliquid in se. et operam, in se
habe, in solem, et alioquin, ut ex parte illo diliget in mente
ex toto corde et deuterio. 6. math. 22. et luc. 10, sed per se dicitur quod
obtemperare non est ad magis. 2. illud preceptum convertimini ad me ut per se
per se loci fieri ad per se. et aliquid per se nec est metio de alij. /
Item, ubi tenet illud preceptum dicitur statim potius quod alia precepta
matia. Item illud preceptum est gradus penam ut per se in locis suis quod in
obsequio ponit et agere penam vel in seipso fletu et planda, vel in
vix vix per se, sed ad penam ut per se semina per se non tenet alij
statim, quod neque statim ante per se. / Aliud vero preceptum dicitur
cedere dei refertur eisdem magis. Item, non tenet quod statim credere
quod nec dicitur, sed sequitur nota ex pau. heb. 12, accedite ad deum opprobriis
credere quod est, sed ante per se ex eodem paulo Ro. 10. quomodo credent nisi
audiant, quod in aut audiant sine predicante, sed non quod statim per se
tenet per se. quod nec credere. / confirmat eisdem paulo
quomodo inuocabunt in quem non cadentur, sed de hoc plura in 4. quod
officium sub per se tenet capes. 2. d. 40. quod unica, ad arguere se
contra per se ubi tenet quod statim quod per se ad usum
romis, refertur se et sua in deum, aut per se morte, et per se se per se
ex se. sed certe non per se.

2. quod dicitur tenet ad aliquid ad statim, hoc pro se non in
vita, sed per se. Item si contra per se quod in se per se, et per se
12. quod 89. ar. 6. et 2. d. 42. quod 1. ar. ad per se ubi dicitur per se
per se per se per se, quod in se per se, deus per se per se, si aut
non per se morte, quod in se per se per se de sua salute cogitet et ei per se
hoc pro se per se per se. in loco citato, quod in se per se per se
gloriam per se per se de per se de per se per se, ex qua de per se
salus et damnatio est. Item statim oportet aut bene aut male
agere, neque non per se ad per se per se per se per se
item oportet de per se de per se per se per se per se
in ma negligens. Item si per se cura alterius quod ad per se
ejus, et de per se per se per se per se per se per se
tate si non statim per se de per se per se, si statim alij per se
per se per se per se. multo maiori ratione per se de per se per se
posteriori quod per se per se per se per se per se per se
vna vita sua, et in damnabi, cum non in concedendum, ergo nec illud
consequitur manifeste de per se per se ad per se per se in per se per se

qui simul adu tenet hunc statim, q. si sciat negare et moriat jam 1/39
fuit illu adu tenet et si dicitur, et esse ille q. ergo suavit mada
ad q. tenet notat uab, q. no est uniuersale veru q. dicit matth. 19. si uis
uicam regni sui mada. Nam si no tenet statim, q. p. tenet tunc statim
peccare veniat, et tunc si illegit impecc origi. est ai soto veniat et tunc
q. v. inco ueniat, q. no p. ueniat in limbo q. no hui pena sensq nec in
purgatorio q. g. uia ad glia nec infernu, //

3°. q. Talis tenet se conuenire in bono eam. quod tunc p. s. est conformitas
ad cognitio qua tenet, huiusmodi ex p. d. tenet ad aliquem adu
no p. e. in incognita, q. p. uis conformiter ad cognitio qua tenet
No q. q. si dicitur q. ut sup. tractatu q. d. p. deliberatione no
p. e. uia p. uiculae nam morale q. nec q. in te lectu a notitia q.
cedere .i. p. h. et suu simp. incognita q. p. q. no q. q. p. aut q. uia
ent. ita incognita p. uia p. uia uniuersalia et dicit. et magis uniu.
uersales sunt notio q. et q. in te lectu ad illu m. p. ut q. illud p.
cipu q. uicere conformiter ad uia rone, expdit hui honeste uiuere
no p. uia in furia, uel aliq. huiusmodi q. p. e. notu cum in nali
en apud illu q. dicitur q. sine noa et religio dei, uel apud eum q. dicitur
titat q. uia et uia religio dei, aliq. tale p. uia ut tollend q. dicitur
ame, q. p. me p. uia legem dei, no licet agere cotra p. uia dei, uel
aliq. simile, q. n. impote ut q. cognitio uel deliberatio si de deo,
mofna uel de p. uia, uel cotra de futo hui adu uel p. uia. / dicit q.
q. p. hui hui facit uia deliberatu sufficienter tenet hui p. uia
tu hui agendi conformiter ad illud iudiciu, et incognita ad tenet hui
matte conuerti in deum u. p. uia uoto, aut p. uia p. uia legem dei, uoto
idere deo, sin aut no cognita p. uia p. uia hui uiuere conformi.
ter ad dicitur, ut p. uia uiuere p. uia uoto honeste agere, uoto
male agere. hui ex p. dicitur 1. Th. de uen. q. 14. ar. ij. ad p. ubi
dicit deo q. nutu q. est in p. uia q. p. uia q. dicit in se grad p. uia dicitur
dei p. uia p. uia in hui. p. uia dicit q. dicit facere q. dicit q.
dicit q. q. dicitur legis natu cu ^{appetit} boni et fuga mali, et hoc
p. uia constat manifeste ex dicitur. / nec obstant q. dicitur q. dicitur
si hoc facit iam dicitur illuminabit eum de futo q. dicitur n. si de hoc de quo
statim dicitur, sed delectu p. uia q. hoc ipm facere q. dicitur in se q. dicitur
tunc, et sic illa illuminatio no p. uia ad p. uia ut uis uia, et dicitur
huc q. cu p. uia na q. dicitur tenet recipere futo p. uia dicitur q. dicitur q.
sufficienter p. uia, nec uia alicui dicitur in uia tpi, nec p. uia
ei acceptare semel in uia si tenet statim p. uia uiuere in lege dicitur.
et tollere dicitur q. dicitur q. dicitur q. dicitur ei p. uia dicitur tenet eam recipere

Secundo recipiuntur per preceptum suavitatis et pueri conformiter ad legem
 et tunc hinc tale propositum non sequitur. Offertur in nota quod non minus obsequium
 lex naturae quam divina, cum sit eadem divina promulgata autem lex naturae per hoc
 quod cognoscitur quia dicitur conformiter ad rationem, vel cognoscitur dicitur
 primis vel aliis simile, et tunc maius dicitur quod in mente, utque deliberat
 de vita et salute sua et cognoscatur quod expedit sibi ad bene esse vel salutem
 ut bene vivat ut vitet malum ut non faciat injuriam, et tunc suspensa ad
 nos et non proponat vel sic velate vivere magis potest quicquid ei de
 praesentia hoc possit facere. s. suspendere omnes ad nos, cum tunc
 liberatio per aut cognoscatur quod occurrerit in se. nisi tunc in se tunc magis
 ut cogit in mente et in cor de salute sua ut s. Thoma dicit. 12. q. 89. ar. 6.
 1. debere ex suo vel quod in cor expedit ei, si quod impote ut non fiat ad
 et non licet fieri ad aueritiam a bono. 2. oppositum ut fiat ad aueritiam
 suam in bono, ex illis quod constat quod non solum a se ad deum quod nullo modo
 cognoscatur deum sufficit talis conversio in bonum est in deo, sed et aliis quod
 eum quod sit bene educatus in religione et virtutibus quod, quod dicitur quod
 et tunc infidelem fieri per deliberationem per solum lumen naturae et conversionem
 illis in sufficit, ad hunc sensum intelligenda est celebratio prima s.
 Thoma de conversione in deum in se. nisi tunc conversio quod minus aliud videtur
 fieri nisi quod per se ad cognoscatur et deliberat de vita sua, oppositum ut fiat
 et propositum ad bonum suum in se. nisi tunc dicitur conformiter ad cognitionem
 et hoc modo erit per se et conversionem semina, et hoc conversio non solum
 Theologorum sed philosophorum et semper celebrata, de qua notitiam illam facere
 debent philosophi de hercule cum ille s. ad hoc et tunc peremptor de quo
 in praesentia dicitur per se et sollicitudinem vestra potius viam sequitur videtur
 et labor, an volunt et desiderat, dicitur illi materiam dicitur quod tunc
 virtutem s. ac voluptatem variis quod in vitam et conversio utramque
 conatam ut ad se amicum feruntur pellentes, sed videtur tandem ut per
 erat videtur atque hercules in sua semina et tunc tunc tunc tunc tunc
 et quod quod s. Thoma videtur et dicitur, ut cum s. quod per se sollicitudinem quod acceperit
 bonat utrum potius sequitur bonum an malum, videtur an videtur non se expediat
 ab eo cogitatio et deliberatio per se quod considerat proponat materiam per se
 1. videtur potius sequitur, et ad hoc per se conversionem. Tunc non solum
 ad tale per se perveniunt sine gratia, sed et baptizati quod gratia fieri per se
 et s. n. non satisfaciunt quod gratia aut tunc non per se ad deum sed per se
 2. Ad gratiam in contrarium. ad per se. 2. quod per se ad usum rationis generaliter
 hoc per se sub illa lege convertuntur ad me in se. nisi tunc in se tunc
 vel talia simile forma sed cognoscatur quod per se hunc. Quod tunc vel tunc

in v. m. u. c. f. a. l. i.

Quia se fm recta rōne, uel huius modi iudicio qd secpa deliberatio
de p hacta ad tū p. aqta. Ita qd cōcedo q postea nō tenet
qd rām se transgressus illud p se qd ppter diu qd sum pterit quousq
impleat. ad 5^m nego cō seq. ad 6^m dico q iudicū qd qd impote
uel palle defraie ut sic dēcorans nō tenet uel cō p cap uel
malum, Et si hāc tenet malū, tamē eo remittit, si qd n. fuit p pō
nō suācti lege dei remittit de pō. Et sic qd semz relectionis.

si pms vssus rōnis prudentiale cui tenet ē infidelis se cōformat, et sic fuit qd
in se qd statim hēbit qdā qd secedem spem cōfidei, et ita multo infidelitē hērent
aut hūissent, et sic pōtē cōt illi remissū, et dēcorans sine origi / mo si
postea nō peccant peci impeditū oppō fidei aut dēpationis oppō spei, multi m.
fideles hēbunt in inferno aut in cōcessu fidem vssum infusus.

Voluntariū me qd qd p nūpō intrinseco cū cognitiō finis sicut nāte qd grā ab
intrinseco sive cū cognitiō finis sive sine tali cognitiō. qe nō sicut expōnē
qd voluntariū sine libere volūt. n. et nōtū qd si vā rōne pōtē qd
idem qd vōl pōtē nūpō qd idem qd voluntariū. / Et si dicit qd nōtū qd
vōl pōtē in causā, transeat et si vōlūt et nōtū et voluntariū agunt, qe nōtū
qd vōl pōtē, si aut sicut malū qd ex cōmōdatōne vōlūt aut aut
ppriatō sicut cū pōtē intellectū, cū tū pōtē expōnē
appetitus dē pōtē cognitiō, aut qd idem qd qd appetit pōtē cū tū
de vōl pōtē. nōtū qd vōl pōtē. 3. et h. c. 3. qd voluntariū qd in causā, in cōtē pōtē
qd nōtū pōtē sicut in hōtō qd sunt dē sicut dē.

scitō ē qd licentia nō qd dēo voluntariū ut hē. 5. dō. 12. q. 6. ar. 3. nā ut
aliquid si pōtē voluntariū aliquid vōl pōtē impedire et dēberet aut te.
nōtū et nōtū fōtē, si libere aut illi cū sicut tenet, vōl mērio nāq nā.
et dē voluntariū qd tenet, nōtū aliquid qd nō tenet impedire est pōtē
pōtē, / vōl mērio fōtē pōtē, iudici dē voluntariū et impōtē qd pōtē
impedire et tenet, nōtū in qd nō tenet est pōtē impedire, / vōl mērio
dē sicut qd dēmissi cōtē dē dē voluntariū et impōtē qd tenet
nōtū nōtū aliquid nō sicut qd tenet in dēcta, et dēmissi fōtē aut sicut
pōtē, et tū vōl pōtē fōtē libere dē dē et nōtū dē dē vōl voluntariū
f. sicut et nōtū, et sic pōtē. / mērio nōtū, et vōl. 6. aug. dē
pōtē vōl aut in tū qd nōtū, nōtū qd voluntariū, nōtū in qd tū
libere. / sic dē dē dē. / dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē
tū nō voluntariū pōtē, mōtē, nec sunt libere nisi i cōtē. dē dē dē
liberati, et ita laudat, digni laude, vōl voluntariū abte nōtū nōtū
dē dē libere, nec dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē dē
pōtē mērio et in sicut pōtē voluntariū aut dē dē dē, qd f. voluntariū dē dē

aut indirecto, liberū autē ab eo dicitur suū si uolūm suū nō sit uolūm, ex
 hoc tñ dicitur liberū qđ tñ qđ in illud et insuū offm. //
 2. p. moq̄ igno? facit inuoluntariū sed nō facit nō liberū, imo manet liberū
 cū hoc qđ sit inuoluntariū. //
 2. sic. 5. Mo. 2. cōtra gen. c. 48. inq̄ sunt igit̄ alicū uolūm qđ dicitur liberū
 qđ dicitur motū suū actiones, nō autē liberū iudicij, maiora autē qđ solum ab alijs
 mouent, nec liberū adio nō sunt aut motū, intellectualia uero nō solum
 adio nō sed et liberū iudicij qđ qđ liberū arbitriū hōe. // Recoḡ bōta dicitur
 liberū nō ē dicitur, ita qđ sicut graue inuoluntariū hōe graue nō a se
 sic bōta hōe iudicij nō a se, sed nō ē cōtra, illo tñ iudicij pōt nō libe-
 ro, quo dicitur liberū et uoluntariū mouet, hōe tñ autē uolūm hōe tale
 iudicij liberū aut liberū uolūm motum sequit̄ tale iudicij. //
 2. hinc oē uoluntariū de se genit̄, deo de se qđ nō uoluntariū aut uolūm
 de se accit̄, nā qđ nullū facere iudicij meritiū refacit nō uolūm, //
 de se meret̄ sed saluare uita, uolūm nō qđ pōt sed de se uoluntariū pōt
 meret̄ uoluntariū. n. de se est a uolūm de se nō uolūm nec iudicij
 qđ. n. qui facit p̄ metu igno? auercoatio nō facit pōt. // qđ in tñ tō.
 hōe tunc de se qđ tñ qđ de metu igno? auercoatio, et tñ qđ de se aut
 uoluntariū qđ tñ cedit aut dicit locum igno? me uolūm et uolūm. //
 sic. 6. aug. dicit p̄ tñ qđ p̄ tñ inq̄ tñ qđ uoluntariū, et tñ nō
 p̄ tñ inq̄ tñ nō uoluntariū. // nō dicit inq̄ tñ qđ liberū aut nō liberū,
 multa. n. sūt libera qđ nō sunt p̄ tñ. qđ si cōm uoluntariū cōm p̄ tñ. //
 sic sunt libera et nō uoluntaria. // uolūm qđ qđ qđ a p̄ tñ inq̄ tñ
 tñ (nec opp̄ addece uel ab ext̄ inq̄ tñ p̄ tñ cōm tñ), nō nāte uolūm
 est a nā et sic a p̄ tñ inq̄ tñ, sic uolūm de se est ab inq̄ tñ,
 deo p̄ tñ. // a uolūm cū cognitio p̄ tñ. //

16 p̄ tñ.